2025/2480

16.12.2025

ACORD ÎNTRE UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI COMUNITATEA EUROPEANĂ A ENERGIEI ATOMICE, PE DE O PARTE, ȘI CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, PE DE ALTĂ PARTE, PRIVIND PARTICIPAREA CONFEDERAȚIEI ELVEȚIENE LA PROGRAMELE UNIUNII

UNIUNEA EUROPEANĂ

și

COMUNITATEA EUROPEANĂ A ENERGIEI ATOMICE,

împreună denumite în continuare „Uniunea”,

pe de o parte, și

CONFEDERAȚIA ELVEȚIANĂ, denumită în continuare „Elveția”,

pe de altă parte,

denumite în continuare „părțile contractante”,

REAFIRMÂND înalta prioritate pe care o acordă relațiilor speciale dintre Uniune, statele sale membre și Elveția, bazate pe proximitatea acestora, pe valorile comune și pe identitatea europeană;

PE BAZA obiectivelor comune și a legăturilor strânse dintre părțile contractante decurgând din Acordul de cooperare dintre Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Confederația Elvețiană în domeniul fuziunii termonucleare controlate și al fizicii plasmei încheiat la Bruxelles la 14 septembrie 1978, din Acordul-cadru de cooperare științifică și tehnică dintre Comunitățile Europene și Confederația Elvețiană încheiat la Bruxelles și la Berna la 8 ianuarie 1986, din Acordul sub forma unui schimb de scrisori dintre Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Confederația Elvețiană privind statutul Elveției de membru al Întreprinderii comune europene pentru ITER și dezvoltarea energiei de fuziune încheiat la Bruxelles la 28 noiembrie 2007, din Acordul sub forma unui schimb de scrisori dintre Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Confederația Elvețiană privind aplicarea a Acordului privind instituirea Organizației Internaționale pentru Energia de Fuziune ITER în vederea punerii în comun în aplicare a proiectului ITER, din Acordul privind privilegiile și imunitățile Organizației Internaționale pentru Energia de Fuziune ITER în vederea punerii în aplicare în comun a proiectului ITER, și din Acordul dintre Euratom și Guvernul Japoniei privind implementarea în comun a activităților din programul extins de colaborare în domeniul cercetării asupra energiei de fuziune în cazul teritoriului Confederației Elveține încheiat la Bruxelles la 28 noiembrie 2007 și din Acordul de cooperare științifică și tehnologică dintre Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și Confederația Elvețiană de asociere a Confederației Elveține la Programul-cadru pentru cercetare și inovare – Orizont 2020 și la Programul pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice de completare a Programului Orizont 2020, și care reglementează participarea Confederației Elveține la activitățile ITER desfășurate de întreprinderea comună *Fusion for Energy* încheiat la Bruxelles la 5 decembrie 2014;

ÎNTRUCÂT Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (denumită în continuare „Euratom”) a încheiat Acordul privind instituirea Organizației Internaționale ITER pentru Energia prin Fuziune în vederea punerii în aplicare comune a proiectului ITER [1] (denumit în continuare „Acordul ITER”), Acordul privind privilegiile și imunitățile Organizației Internaționale pentru Energia de Fuziune ITER în vederea punerii în aplicare în comun a proiectului ITER [2] (denumit în continuare „Acordul privind privilegiile și imunitățile ITER”) și Acordul dintre Guvernul Japoniei și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice privind implementarea în comun a activităților din programul extins de colaborare în domeniul cercetării asupra energiei de fuziune [3] (denumit în continuare „Acordul privind programul extins”);

AVÂND ÎN VEDERE Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului de înființare a întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, cu oferirea unor avantaje conexe [4];

[1] JO UE L 358, 16.12.2006, p. 62, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2006/943(1)/oj.
[2] JO UE L 358, 16.12.2006, p. 82, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2006/943(2)/oj.
[3] JO UE L 246, 21.9.2007, p. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2007/614/oj.
[4] JO UE L 90, 30.3.2007, p. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj.

RECUNOSCÂND dorința comună a părților contractante de a-și dezvolta, consolida, stimula și extinde în continuare relațiile și cooperarea în cadrul activităților legate de ITER, pe baza egalității, a reciprocității și a unui echilibru global între beneficii, drepturi și obligații;

AVÂND ÎN VEDERE eforturile Uniunii de a-și uni forțele cu partenerii internaționali pentru a conduce acțiunile de răspuns la provocările mondiale în conformitate cu planul de acțiune pentru oameni, planetă și prosperitate al Organizației Națiunilor Unite intitulat „Transformarea lumii în care trăim: Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă”;

DORIND încheierea unui acord de lungă durată privind participarea Elveției la programele Uniunii și care să ofere temeiul juridic pentru o astfel de cooperare;

AVÂND ÎN VEDERE obiectivul comun al părților contractante de a-și consolida și aprofunda cooperarea de succes și de lungă durată, în special în domeniul cercetării și inovării, al spațiului, al fuziunii și fisiunii nucleare, al educației, formării, tineretului, sportului și culturii, precum și în alte domenii de interes comun, cum ar fi transformarea digitală și acțiunile în domeniul sănătății, care să permită în viitor participarea mai sistematică a Elveției la programele Uniunii;

RECUNOSCÂND principiile generale prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului ([5]) de instituire a programului Orizont Europa (denumit în continuare „programul Orizont Europa”) și în Regulamentul (Euratom) 2021/765 al Consiliului de instituire a Programului pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice pentru perioada 2021-2025 de completare a programului Orizont Europa ([6]) (denumit în continuare „programul Euratom”);

RECUNOSCÂND obiectivele noului Spațiu european de cercetare, și anume de a construi un spațiu științific și tehnologic comun, de a crea o piață unică pentru cercetare și inovare, de a promova și a facilita cooperarea dintre organizațiile din domeniul cercetării și inovării, inclusiv dintre universități, precum și schimbul de bune practici și carierele atractive în cercetare, de a facilita mobilitatea transfrontalieră și intersectorială a cercetătorilor, de a promova libera circulație a cunoștințelor științifice și a inovării, de a promova respectul față de libertatea academică și față de libertatea cercetării științifice, de a sprijini activitățile de educație și de comunicare în domeniul științelor și de a încuraja competitivitatea și atractivitatea economiilor participante, precum și faptul că țările asociate la programele-cadru ale Uniunii pentru cercetare și inovare constituie parteneri potențiali esențiali în contextul acestui efort;

EVIDENȚIIND rolul parteneriatelor europene, care abordează unele dintre cele mai urgente provocări cu care se confruntă Europa prin inițiative concertate de cercetare și inovare ce contribuie semnificativ la prioritățile Uniunii din domeniul cercetării și al inovării care necesită masă critică și o viziune pe termen lung, precum și importanța implicării țărilor asociate în parteneriatele europene respective;

URMĂRIND să stabilească condiții reciproc avantajoase cu scopul de a crea locuri de muncă decente, de a consolida și de a sprijini ecosistemele de inovare ale părților contractante, ajutând întreprinderile să inoveze și să se extindă pe pieețele părților contractante și facilitând adoptarea, implementarea și accesibilitatea inovării, inclusiv a activităților de consolidare a capacităților;

RECUNOSCÂND că participarea reciprocă la programele celeilalte părți contractante ar trebui să aducă beneficii reciproce și că fiecare parte contractantă va depune toate eforturile pentru a-și deschide programele celeilalte părți contractante, ținând seama de natura acestora și recunoscând că părțile contractante își rezervă dreptul de a limita participarea sau de a stabili condiții de participare la programele respective, în special din motive de securitate, inclusiv pentru acțiuni legate de activele sau interesele lor strategice;

FĂCÂND REFERIRE la posibilitatea unor diferențe între orientările programelor Uniunii și cele ale programelor și măsurilor Elveției;

([5]) Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 (JO UE L 170, 12.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj).

([6]) Regulamentul (Euratom) 2021/765 al Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a Programului pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice pentru perioada 2021-2025 de completare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Regulamentului (Euratom) 2018/1563 (JO UE L 167 I, 12.5.2021, p. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj).

ÎNTRUCÂT printre obiectivele generale ale programului Euratom este acela de a desfășura activități de cercetare și de formare în domeniul nuclear, punând accentul pe îmbunătățirea continuă a siguranței nucleare, a securității și a radioprotecției, precum și de a completa realizarea obiectivelor programului Orizont Europa, printre altele în contextul tranziției energetice, și de a promova dezvoltarea energiei de fuziune;

ÎNTRUCÂT Acordul ITER, în temeiul articolului 21, se aplică Elveției, care participă ca stat terț pe deplin asociat la programul privind fuziunea al Euratom;

ÎNTRUCÂT Euratom este membru al întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune și, în temeiul articolului 2 din Decizia 2007/198/Euratom, Elveția va fi membru al întreprinderii comune respective în calitate de stat terț după asocierea programului său de cercetare la programul privind fuziunea al Euratom;

ÎNTRUCÂT Acordul privind programul extins, în temeiul articolului 26, se aplică Elveției, care participă ca stat terț pe deplin asociat la programul privind fuziunea al Euratom;

RECUNOSCÂND beneficiile aduse de participarea Elveției la componentele Programului spațial al Uniunii Europene care sunt deschise participării țărilor terțe;

SUBLINIIND necesitatea de a proteja, dezvolta și promova diversitatea culturală și lingvistică europeană, precum și de a spori competitivitatea și potențialul economic al sectoarelor culturale și creative, în special al sectorului audiovizual;

RECUNOSCÂND că obiectivele și principiile generale ale programelor Uniunii în domeniul cultural și în cel al audiovizualului sunt esențiale din punct de vedere cultural, democratic, ecologic, social și economic și sunt deosebit de relevante pentru societățile și sectoarele noastre culturale care se confruntă cu provocări actuale legate de globalizare, schimbările climatice și digitalizare;

RECUNOSCÂND că aceste principii, care se reflectă și în Convenția UNESCO din 2005 asupra protecției și promovării diversității expresiilor culturale, sunt urmărite de Elveția, care se confruntă cu provocări similare și împărtășește aceleași principii, precum democrația, statul de drept, respectarea drepturilor omului, inclusiv egalitatea între toți oamenii, echilibrul de gen și libertatea de exprimare și libertatea artistică;

RECUNOSCÂND principiile generale prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului ([7]) de instituire a programului „Europa digitală”;

SUBLINIIND că transformarea digitală a economiei și a societății noastre oferă oportunități imense pentru creștere economică și crearea de locuri de muncă, poate contribui la tranziția verde și la competitivitatea noastră la nivel mondial și poate spori diversitatea creativă și culturală;

RECUNOSCÂND că astfel de evoluții transformatoare necesită colaborarea cu partenerii internaționali ai Uniunii în condiții de transparență maximă și pe baza unor obiective și valori comune, asigurând, în același timp, respectarea intereselor de securitate ale ambelor părți contractante;

URMĂRIND să stabilească o cooperare reciproc avantajoasă pentru a consolida și a sprijini implementarea unor capacități digitale fiabile și sigure ale părților contractante, de exemplu în domenii precum calculul de înaltă performanță, inteligența artificială, tehnica de calcul la margine și spațiile datelor, competențele digitale avansate și implementarea și utilizarea optime ale capacităților digitale și ale interoperabilității, precum și să faciliteze adoptarea și implementarea soluțiilor digitale accesibile de către părțile contractante;

SUBLINIIND importanța sprijinirii, prin învățarea pe tot parcursul vieții, a dezvoltării educaționale, personale și profesionale a persoanelor care își desfășoară activitatea în domeniul educației, formării, tineretului și sportului, atât în Europa, cât și în afara ei, contribuind astfel la o creștere economică sustenabilă, la crearea de locuri de muncă de calitate, la coeziunea socială, la stimularea inovării și la consolidarea identității europene și a cetățeniei active;

AVÂND ÎN VEDERE obiectivele și valorile comune, precum și legăturile strânse dintre părțile contractante în domeniul educației, formării, tineretului și sportului și recunoscând dorința comună a părților contractante de a-și dezvolta, consolida, stimula și extinde în continuare relațiile și cooperarea în domeniile respective;

([7]) Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 (JO UE L 166, 11.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj).

RECUNOSCÂND principiile generale prevăzute în Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»") ([8]) (denumit în continuare „programul «UE pentru sănătate»"), în special în ceea ce privește părțile specifice relevante ale programului „UE pentru sănătate", astfel cum sunt reglementate de Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind sănătatea (denumit în continuare „Acordul privind sănătatea");

ÎMPĂRTĂȘIND obiectivele generale ale programului „UE pentru sănătate" de a proteja persoanele din Uniune de amenințările transfrontaliere grave la adresa sănătății;

AVÂND ÎN VEDERE obiectivele și valorile comune, precum și legăturile strânse dintre părțile contractante în domeniul sănătății; și recunoscând dorința comună a părților contractante de a-și dezvolta, consolida, stimula și extinde relațiile și cooperarea în domeniul respectiv;

URMĂRIND să sporească amploarea cooperării lor, odată cu începerea aplicării provizorii a prezentului acord cât mai curând posibil;

URMĂRIND să se asigure că toate entitățile însărcinate cu implementarea proiectelor sau acțiunilor cu privire la care au fost asumate angajamente juridice în condițiile prezentului acord pot finaliza proiectele sau acțiunile respective chiar și în cazul încetării aplicării sale cu titlu provizoriu sau al denunțării acordului;

AVÂND ÎN VEDERE că o relație strânsă între Elveția și Uniune este în avantajul ambelor părți contractante;

URMĂRIND să stabilească un cadru de cooperare durabil între părțile contractante, care să conțină condiții clare privind participarea Elveției la programele și activitățile Uniunii, precum și un mecanism de facilitare a stabilirii modalităților de participare la programe sau activități individuale ale Uniunii,

CONVIN DUPĂ CUM URMEAZĂ:

Articolul 1

Obiectul

Prezentul acord stabilește normele aplicabile participării Elveției la orice program sau activitate a Uniunii ori la părți ale acestora care sunt deschise participării sale și care figurează într-un protocol anexat la prezentul acord.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului acord, se aplică următoarele definiții:

(a) „act de bază" înseamnă:

(i) un act juridic adoptat de una sau mai multe instituții ale Uniunii, altul decât o recomandare sau un aviz, prin care se instituie un program și care constituie temeiul juridic pentru o acțiune și pentru execuția cheltuielilor corespunzătoare înregistrate în bugetul Uniunii sau a garanției bugetare ori a sprijinului financiar garantat din bugetul Uniunii, inclusiv orice modificare a acestui act și orice acte relevante adoptate de o instituție a Uniunii care completează sau pun în aplicare actul respectiv, cu excepția celor prin care se adoptă programe de lucru, sau

(ii) un act juridic adoptat de una sau mai multe instituții ale Uniunii, altul decât o recomandare sau un aviz, prin care se stabilește o activitate finanțată din bugetul Uniunii, alta decât programele, inclusiv orice modificare a acestui act și orice acte relevante adoptate de o instituție a Uniunii care completează sau pun în aplicare actul respectiv, cu excepția celor prin care se adoptă programe de lucru;

(b) „acord de finanțare" înseamnă orice acord referitor la un program sau o activitate a Uniunii, identificate în protocoalele la prezentul acord, la care participă Elveția și prin care se execută fonduri ale Uniunii, de exemplu acordurile de grant, acordurile de contribuție, acordurile-cadru de parteneriat financiar, acordurile de finanțare și acordurile de garantare;

([8]) Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»") pentru perioada 2021-2027 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 282/2014 (JO UE L 107, 26.3.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

(c) „alte norme referitoare la punerea în aplicare a programului sau a activității Uniunii” înseamnă normele prevăzute în Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului ([9]) (denumit în continuare „Regulamentul financiar”) care se aplică bugetului general al Uniunii și în programul de lucru sau în cererile de propuneri ori în alte proceduri de atribuire ale Uniunii;

(d) „Uniune” înseamnă Uniunea sau Comunitatea Europeană a Energiei Atomice ori ambele;

(e) „procedură de atribuire a Uniunii” înseamnă o procedură de atribuire a fondurilor Uniunii lansată de Uniune sau de persoane ori entități cărora li s-a încredințat sarcina execuției fondurilor Uniunii;

(f) „entitate elvețiană” înseamnă orice tip de entitate, fie o persoană fizică, fie o persoană juridică sau un alt tip de entitate, care poate participa la activitățile unui program sau ale unei activități a Uniunii în conformitate cu actul de bază și care își are reședința în Elveția sau este stabilită în Elveția în temeiul dreptului elvețian.

Articolul 3

Stabilirea modalităților de participare

(1) Elveția participă și contribuie la programele sau activitățile Uniunii sau la părți ale acestora care sunt deschise participării Elveției în conformitate cu actele de bază menționate în protocoalele la prezentul acord și reglementate de acestea.

(2) Pentru fiecare nou cadru financiar multianual (denumit în continuare „CFM”), după intrarea în vigoare a actelor de bază de instituire a programelor Uniunii și cu condiția ca respectivele programe ale Uniunii să fie deschise participării țărilor terțe, inclusiv a Elveției, comitetul mixt constituit în temeiul articolului 16 din prezentul acord (denumit în continuare „comitetul mixt”) analizează continuitatea fără sincope a cooperării stabilite prin prezentul acord înainte de prezentarea unei scrisori prin care se exprimă intenția Elveției de a participa la un program al Uniunii.

(3) Clauzele și condițiile specifice privind participarea Elveției la orice program sau activitate a Uniunii ori la părți ale acestora se stabilesc prin protocoale la prezentul acord. Protocoalele la prezentul acord pot fi modificate de comitetul mixt.

(4) Prin protocoalele la prezentul acord:

(a) sunt determinate programele și activitățile Uniunii ori părțile acestora la care participă Elveția;

(b) este stabilită durata participării, adică perioada în care Elveția și entitățile elvețiene pot solicita finanțare din partea Uniunii sau pot fi însărcinate cu execuția fondurilor Uniunii;

(c) sunt stabilite condițiile specifice privind participarea Elveției și a entităților elvețiene, inclusiv modalitățile specifice de punere în aplicare a condițiilor financiare prevăzute la articolele 7 și 8 din prezentul acord, modalitățile specifice ale mecanismului de corecție prevăzut la articolul 9 din prezentul acord și condițiile de participare la structurile create în vederea punerii în aplicare a programelor sau a activităților respective ale Uniunii; condițiile respective trebuie să fie conforme cu prezentul acord, cu actele de bază și cu actele adoptate de una sau mai multe instituții ale Uniunii prin care se stabilesc astfel de structuri;

(d) dacă este cazul, este stabilit cuantumul contribuției financiare a Elveției la un program al Uniunii executat printr-un instrument financiar sau printr-o garanție bugetară, sub rezerva oricăror modalități specifice menționate la articolul 10 din prezentul acord.

Articolul 4

Respectarea normelor privind programele sau activitățile Uniunii ori părți ale acestora

(1) Elveția participă la programele sau activitățile Uniunii ori la părți ale acestora vizate de protocoalele la prezentul acord în conformitate cu clauzele și condițiile stabilite în prezentul acord, în protocoalele respective, în actele de bază și prin alte norme referitoare la implementarea programelor și activităților respective ale Uniunii sau a unor părți ale acestora.

([9]) Regulamentul (UE, Euratom) 2024/2509 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 septembrie 2024 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii (JO UE L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

(2) Clauzele și condițiile menționate la alineatul (1) includ:

(a) eligibilitatea entităților elvețiene și orice alte condiții de eligibilitate referitoare la Elveția, în special referitoare la origine, la locul de desfășurare a activității sau la naționalitate;

(b) clauzele și condițiile care se aplică depunerii, evaluării și selecției candidaturilor, precum și cele care se aplică implementării acțiunilor de către entitățile elvețiene eligibile.

(3) Clauzele și condițiile menționate la alineatul (2) litera (b) trebuie să fie echivalente cu cele aplicabile entităților eligibile din statele membre, inclusiv respectarea măsurilor restrictive adoptate de Uniune în temeiul Tratatului privind Uniunea Europeană sau al Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene (denumit în continuare „TFUE"), cu excepția cazului în care se prevede altfel în clauzele și condițiile menționate la alineatul (1).

Articolul 5

Condiții de participare la programele sau activitățile Uniunii ori la părți ale acestora în ceea ce privește mobilitatea persoanelor și circulația bunurilor și serviciilor în cadrul punerii în aplicare a programelor sau a activităților Uniunii ori a unor părți ale acestora

(1) Fără a aduce atingere unor dispoziții mai favorabile din Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor încheiat la Luxemburg la 21 iunie 1999 (denumit în continuare „Acordul privind libera circulație a persoanelor")sau din legislația națională elvețiană, participarea Elveției la programele sau activitățile Uniunii ori la părți ale acestora, astfel cum se menționează la articolul 3 din prezentul acord, care necesită mobilitatea persoanelor între Uniune și Elveția sau în interiorul Elveției pentru punerea în aplicare a unor astfel de programe ale Uniunii este condiționată de asigurarea de către Elveția a faptului că:

(a) nu există nicio discriminare pe motiv de cetățenie în ceea ce privește mobilitatea persoanelor pentru punerea în aplicare a programelor Uniunii;

(b) condițiile aplicabile persoanelor care se mută în Elveția și se deplasează în interiorul Elveției în cadrul punerii în aplicare a programelor Uniunii nu presupun sarcini administrative sau financiare nejustificate; și

(c) condițiile pentru accesul persoanelor la servicii din Elveția care sunt direct legate de punerea în aplicare a programelor Uniunii sunt aceleași ca cele pentru resortisanții elvețieni; acest lucru se referă, în special, la orice taxe legate de participarea la o activitate finanțată de un program al Uniunii și nu aduce atingere niciunei norme mai favorabile privind taxele care s-ar putea aplica în contextul programului Erasmus+.

(2) Fără a aduce atingere unor dispoziții mai favorabile din Acordul privind libera circulație a persoanelor sau din dreptul Uniunii, în ceea ce privește participarea care implică mobilitatea persoanelor între Elveția și Uniune sau în interiorul Uniunii pentru punerea în aplicare a programelor Uniunii, Uniunea se asigură că:

(a) condițiile aplicabile persoanelor care se mută în Uniune și se deplasează în interiorul Uniunii în cadrul punerii în aplicare a programelor Uniunii nu presupun sarcini administrative sau financiare nejustificate; și

(b) condițiile pentru accesul persoanelor la servicii din Uniune care sunt direct legate de punerea în aplicare a programelor Uniunii sunt aceleași ca cele pentru cetățenii Uniunii; acest lucru se referă, în special, la orice taxe legate de participarea la o activitate finanțată de un program al Uniunii și nu aduce atingere niciunei norme mai favorabile privind taxele care s-ar putea aplica în contextul programului Erasmus+.

(3) Părțile contractante depun toate eforturile pentru a facilita circulația transfrontalieră a bunurilor și serviciilor destinate a fi utilizate în activitățile reglementate de prezentul acord, în cadrul dispozițiilor existente.

(4) Prin protocoalele la prezentul acord pot fi stabilite clauze și condiții specifice suplimentare referitoare la prezentul articol, care sunt necesare pentru participarea Elveției la programele sau activitățile Uniunii ori la părți ale acestora.

Articolul 6

Participarea Elveției la guvernanța programelor sau a activităților Uniunii

(1) Cu excepția cazului în care discuțiile privesc aspecte rezervate doar statelor membre sau referitoare la un program sau o activitate a Uniunii ori la părți ale acestora la care Elveția nu participă, reprezentanților sau experților Elveției ori experților desemnați de Elveția li se permite să participe, în calitate de observatori la lucrările comitetelor, la reuniunile grupului de experți sau la alte reuniuni similare la care iau parte reprezentanți sau experți ai statelor membre sau experți desemnați de statele membre și care acordă asistență Comisiei Europene în ceea ce privește punerea în aplicare și gestionarea programelor sau a activităților Uniunii ori a unor părți ale acestora la care Elveția participă în conformitate cu articolul 3 din prezentul acord sau care sunt instituite de Comisia Europeană în vederea punerii în aplicare a dreptul Uniunii în legătură cu respectivele programe, activități sau părți ale acestora. Reprezentanții sau experții Elveției ori experții desemnați de Elveția nu pot fi prezenți în momentul votării. Elveția este informată cu privire la rezultatul votului.

(2) În cazul în care naționalitatea nu este un criteriu de desemnare a experților sau a evaluatorilor, aceasta nu poate să constituie un motiv de excludere a experților sau a evaluatorilor Elveției.

(3) Sub rezerva condițiilor de la alineatul (1), pentru participarea reprezentanților Elveției la reuniunile menționate la alineatul respectiv sau la alte reuniuni legate de punerea în aplicare a programelor sau a activităților se aplică aceleași reguli și proceduri care se aplică reprezentanților statelor membre, în special în ceea ce privește dreptul de a lua cuvântul, primirea de informații și de documente, mai puțin cele legate de aspecte care sunt rezervate doar statelor membre ori care privesc un program sau o activitate la care Elveția nu participă, și rambursarea cheltuielilor de călătorie și de întreținere.

(4) Prin protocoalele la prezentul acord pot fi stabilite clauze și condiții suplimentare privind participarea experților, precum și participarea Elveției la consiliile de conducere și la structurile create în scopul punerii în aplicare a programelor sau activităților Uniunii care figurează în protocoalele relevante la prezentul acord.

Articolul 7

Condiții financiare

(1) Participarea Elveției sau a entităților elvețiene la programele sau activitățile Uniunii ori la părți ale acestora este condiționată de contribuția financiară a Elveției la finanțarea corespunzătoare din bugetul Uniunii.

(2) Contribuția financiară corespunde sumei următoarelor elemente:

(a) o contribuție operațională; și

(b) o taxă de participare.

(3) Contribuția financiară ia forma unei plăți anuale efectuate în una sau mai multe tranșe.

(4) Fără a aduce atingere alineatului (8) din prezentul articol, taxa de participare este de 4 % din contribuția operațională anuală și nu face obiectul unor ajustări retroactive, cu excepția cazului suspendării în temeiul articolului 19. În cazul suspendării în temeiul articolului 19, taxa de participare se ajustează în funcție de ajustarea contribuției operaționale. Începând din 2028, nivelul taxei de participare poate fi ajustat de comitetul mixt.

(5) Contribuția operațională acoperă cheltuielile operaționale și de sprijin și se adaugă, atât ca credite de angajament, cât și ca credite de plată, cuantumurile înscrise în bugetul Uniunii adoptat definitiv pentru programe sau activități ale Uniunii ori pentru părți ale acestora, majorate, după caz, cu venituri alocate externe care nu provin din contribuțiile financiare ale altor donatori la programele și activitățile Uniunii, astfel cum sunt stabilite într-un protocol anexat la prezentul acord.

(6) Contribuția operațională se bazează pe o cheie de contribuție definită ca raportul dintre produsul intern brut (PIB) al Elveției la prețurile pieței și PIB-ul Uniunii la prețurile pieței. În acest scop, cifrele privind PIB-ul la prețurile pieței al părților contractante sunt cele mai recente astfel de cifre disponibile la data de 1 ianuarie a anului în care se efectuează plata anuală, astfel cum au fost furnizate de Oficiul Statistic al Uniunii Europene, cu respectarea corespunzătoare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind cooperarea în domeniul statisticii, încheiat la Luxemburg la 26 octombrie 2004. În cazul în care acordul respectiv încetează să se aplice, PIB-ul Elveției este cel stabilit pe baza datelor furnizate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

(7) Contribuția operațională se bazează pe aplicarea cheii de contribuție la creditele de angajament inițiale, majorate astfel cum se descrie la alineatul (5), înscrise în bugetul Uniunii adoptat definitiv pentru exercițiul financiar aplicabil pentru finanțarea programelor sau a activităților Uniunii ori a unor părți ale acestora, la care participă Elveția.

(8) Taxa de participare menționată la alineatul (2) are următoarele valori în anii 2025-2027:

— 2025: 2,5 %;

— 2026: 3 %;

— 2027: 4 %.

(9) La cerere, Comisia Europeană furnizează Elveției informații referitoare la participarea sa financiară, astfel cum sunt incluse în informațiile referitoare la buget, contabilitate, performanță și evaluare furnizate autorităților bugetare și autorităților care acordă descărcarea de gestiune ale Uniunii cu privire la programele și activitățile Uniunii sau la părți ale acestora la care participă Elveția. Aceste informații sunt furnizate cu respectarea, în mod corespunzător, a regulilor în materie de confidențialitate și protecție a datelor ale Uniunii și ale Elveției și fără a aduce atingere informațiilor pe care Elveția este îndreptățită să le primească în temeiul articolului 12.

(10) Toate contribuțiile financiare ale Elveției sau toate plățile efectuate de Uniune, precum și calculul cuantumurilor exigibile sau care urmează să fie primite se efectuează în euro.

(11) Dispoziții detaliate pentru punerea în aplicare a prezentului articol sunt prevăzute în protocoalele relevante la prezentul acord, precum și în anexa la prezentul acord privind dispozițiile în materie de execuție financiară.

Articolul 8

Programe și activități cărora li se aplică un mecanism de ajustare a contribuției operaționale

(1) În cazul în care se prevede astfel într-un protocol anexat la prezentul acord, contribuția operațională la un program sau la o activitate a Uniunii ori la părți ale acestora pentru un an N poate fi ajustată retroactiv către valoarea superioară sau inferioară în exercițiul financiar consecutiv sau în exercițiile financiare consecutive, pe baza angajamentelor bugetare asumate din creditele de angajament corespunzătoare exercițiului respectiv, a executării acestora prin angajamente juridice și a dezangajării acestora.

(2) Prima ajustare se efectuează în anul N+1, în care contribuția operațională se ajustează în funcție de diferența dintre contribuția inițială și o contribuție ajustată, calculată prin aplicarea cheii de contribuție din anul N, ajustată prin aplicarea unui coeficient, dacă protocolul relevant prevede acest lucru, la suma dintre:

(a) cuantumul angajamentelor bugetare asumate din creditele de angajament autorizate pentru anul N în bugetul Uniunii și din creditele de angajament corespunzătoare dezangajărilor reconstituite; și

(b) orice credite din venituri alocate externe care nu provin din contribuțiile financiare ale altor donatori la programele și activitățile Uniunii care figurează în protocoalele la prezentul acord, și care erau disponibile la sfârșitul anului N.

(3) În fiecare an ulterior, până când sunt plătite sau dezangajate toate angajamentele bugetare finanțate din creditele de angajament care provin din anul N și, cel târziu la trei ani după încheierea programului Uniunii sau a cadrului financiar multianual corespunzător anului N, oricare dintre aceste date survine prima, Uniunea calculează o ajustare a contribuției corespunzătoare anului N prin reducerea contribuției Elveției cu cuantumul obținut prin aplicarea cheii de contribuție aferente anului N, ajustată, dacă protocolul relevant prevede acest lucru, la dezangajările efectuate în fiecare an cu privire la angajamentele din anul N finanțate din bugetul Uniunii sau din dezangajările reconstituite.

(4) În cazul în care se anulează creditele din venituri alocate externe care nu provin din contribuțiile financiare ale altor donatori la programele și activitățile Uniunii care figurează în protocoalele la prezentul acord, contribuția Elveției la programul sau activitatea în cauză a Uniunii sau la părți ale acestora se reduce cu cuantumul obținut prin aplicarea cheii de contribuție pentru anul N, ajustată, dacă protocolul relevant prevede astfel, la cuantumul anulat.

(5) În anul N+2 sau în anii următori, după efectuarea ajustărilor menționate la alineatele (2), (3) și (4), contribuția Elveției pentru anul N se reduce, de asemenea, cu cuantumul obținut prin înmulțirea contribuției Elveției pentru anul N cu raportul dintre:

(a) angajamentele juridice din anul N, finanțate din creditele de angajament disponibile în anul N, și care rezultă din procedurile de atribuire competitivă:

(i) de la care Elveția și entitățile elvețiene au fost excluse;

(ii) pentru care termenul de depunere a candidaturilor a expirat în timpul suspendării menționate la articolul 19 sau după ce a intrat în vigoare denunțarea menționată la articolul 20; și

(b) cuantumul total al angajamentelor juridice finanțate din orice credite de angajament din anul N.

(6) Cuantumul angajamentelor juridice, determinat în conformitate cu alineatul (5), se calculează luând în considerare toate angajamentele bugetare asumate în anul N și scăzând dezangajările efectuate în raport cu angajamentele respective în anul N+1.

Articolul 9

Programe și activități ale Uniunii sau părți ale acestora cărora li se aplică un mecanism de corecție automată

(1) Se aplică un mecanism de corecție automată cu privire la un program sau o activitate a Uniunii ori la părți ale acestora pentru care se prevede aplicarea unui mecanism de corecție automată în actul de bază de instituire a programului sau activității Uniunii respective și în protocolul relevant anexat la prezentul acord. Aplicarea acestui mecanism de corecție automată poate fi limitată la părțile programului sau ale activității Uniunii precizate în protocolul relevant anexat la prezentul acord care sunt implementate prin granturi pentru care se organizează cereri de propuneri competitive. Protocolul respectiv poate stabili norme detaliate privind identificarea părților din programul sau activitatea Uniunii cărora li se aplică sau nu mecanismul de corecție automată.

(2) Cuantumul corecției automate pentru un program sau o activitate a Uniunii ori pentru părți ale acestora este diferența dintre cuantumurile inițiale ale angajamentelor juridice asumate efectiv cu Elveția sau cu entități elvețiene finanțate din creditele de angajament pentru anul în cauză și contribuția operațională corespunzătoare plătită de Elveția, astfel cum a fost ajustată în temeiul articolului 8 din prezentul acord, în cazul în care protocolul relevant anexat la prezentul acord prevede o astfel de ajustare, excluzând cheltuielile de sprijin, care vizează aceeași perioadă.

(3) Orice cuantum menționat la alineatul (2) din prezentul articol care, pentru fiecare dintre doi ani consecutivi, depășește 8 % din contribuția operațională corespunzătoare a Elveției la programul Uniunii, astfel cum a fost ajustată în temeiul articolului 8, este datorată de către Elveția ca o contribuție suplimentară în cadrul mecanismului de corecție automată pentru fiecare dintre acești doi ani.

(4) Anexa la prezentul acord privind dispozițiile în materie de execuție financiară poate prevedea norme detaliate privind stabilirea cuantumurilor relevante ale angajamentelor juridice menționate la alineatul (2) din prezentul articol, inclusiv în cazul consorțiilor, precum și privind calcularea corecției automate.

Articolul 10

Finanțare acordată în legătură cu programe ale Uniunii executate prin instrumente financiare sau garanții bugetare

(1) În cazul în care, în conformitate cu articolul 3, Elveția participă la un program sau la o activitate a Uniunii ori la părți ale acestora care sunt executate prin instrumente financiare sau garanții bugetare în temeiul Regulamentului financiar, Elveția furnizează o contribuție la respectivele instrumente financiare sau garanții bugetare în conformitate cu Regulamentul financiar și cu actul de bază de instituire a programului sau a activității Uniunii.

Cuantumul care reprezintă contribuția majorează garanția bugetară a Uniunii sau pachetul financiar al instrumentului financiar.

(2) După caz, modalitățile de punere în aplicare a prezentului articol pot fi detaliate în protocolul relevant.

Articolul 11

Analize și audituri

(1) Uniunea are dreptul de a realiza, în conformitate cu actele aplicabile ale uneia sau mai multor instituții ori organisme ale Uniunii și în conformitate cu acordurile și contractele relevante, analize și audituri tehnice, științifice, financiare sau de altă natură la domiciliul oricărei persoane fizice cu reședința în Elveția sau la sediul oricărei entități juridice stabilite în Elveția care primește finanțare din partea Uniunii, precum și la domiciliul sau sediul oricărui terț implicat în execuția fondurilor Uniunii care își are reședința sau este stabilit în Elveția. Aceste analize și audituri pot fi efectuate de agenții instituțiilor și ai organismelor Uniunii, în special ai Comisiei Europene și ai Curții de Conturi Europene, sau de alte persoane împuternicite de Comisia Europeană. În exercitarea atribuțiilor lor pe teritoriul Elveției, agenții și organismele de anchetă ale Uniunii acționează în conformitate cu dreptul elvețian.

(2) Agenții instituțiilor și ai organismelor Uniunii, în special ai Comisiei Europene și ai Curții de Conturi Europene, precum și celelalte persoane împuternicite de Comisia Europeană au un acces corespunzător la spații, lucrări și documente, atât în format electronic, cât și pe suport de hârtie, precum și la toate informațiile necesare pentru efectuarea auditurilor respective, inclusiv dreptul de a obține copii fizice sau electronice ori extrase ale oricărui document sau ale conținutului oricărui mediu de stocare a datelor deținut de persoana fizică sau juridică auditată sau de terțul auditat.

(3) Elveția nu împiedică și nu obstrucționează în niciun fel dreptul agenților sau a celorlalte persoane menționate la alineatul (2) de a intra în Elveția și nici accesul acestora la domiciliile/sediile persoanelor controlate în scopul îndeplinirii sarcinilor menționate la prezentul articol.

(4) Analizele și auditurile menționate la alineatul (1) din prezentul articol pot fi efectuate după suspendarea aplicării unui protocol anexat la prezentul acord în temeiul articolului 19, după încetarea aplicării cu titlu provizoriu a prezentului acord sau după denunțarea acestuia, în condițiile stabilite în actele aplicabile ale uneia sau mai multor instituții sau organisme ale Uniunii și în conformitate cu acordurile și contractele relevante referitoare la orice angajament juridic de execuție a bugetului Uniunii asumat de Uniune înainte de data la care intră în vigoare suspendarea aplicării protocolului relevant, încetarea aplicării cu titlu provizoriu a prezentului acord sau denunțarea acestuia.

Articolul 12

Combaterea neregulilor, a fraudelor și a altor infracțiuni care afectează interesele financiare ale Uniunii

(1) Comisia Europeană și Oficiul European de Luptă Antifraudă (denumit în continuare „OLAF”) sunt autorizate să desfășoare anchete administrative în legătură cu punerea în aplicare a prezentului acord și a protocoalelor la acesta, inclusiv controale și inspecții la fața locului, pe teritoriul Elveției. Respectivele anchete se efectuează în conformitate cu clauzele și condițiile prevăzute în actele aplicabile ale uneia sau mai multor instituții ale Uniunii. În exercitarea atribuțiilor lor pe teritoriul Elveției, agenții și organismele de anchetă ale Uniunii acționează în conformitate cu dreptul elvețian.

(2) Autoritățile competente din Elveția informează Comisia Europeană sau OLAF, într-un interval de timp rezonabil, cu privire la orice faptă sau suspiciune care le-a fost adusă la cunoștință referitor la o neregulă, la o fraudă sau la altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii ce are legătură cu punerea în aplicare a prezentului acord și a protocoalelor la acesta.

(3) Pot fi efectuate controale și inspecții la fața locului la domiciliul oricărei persoane fizice cu reședința în Elveția sau la sediul oricărei entități juridice stabilite în Elveția care primește fonduri din partea Uniunii, precum și la domiciliul sau sediul oricărui terț implicat în execuția fondurilor Uniunii care își are reședința sau este stabilit în Elveția.

(4) Controalele și inspecțiile la fața locului sunt pregătite și efectuate de Comisia Europeană sau de OLAF în strânsă colaborare cu autoritatea de audit competentă din Elveția, căreia i se notifică în prealabil cu suficient timp înainte obiectul, scopul și temeiul juridic al controalelor și inspecțiilor, astfel încât autoritățile elvețiene competente să poată oferi asistență. În acest scop, funcționarii autorităților elvețiene competente pot participa la controalele și la inspecțiile la fața locului.

(5) La cererea autorităților elvețiene, controalele și inspecțiile la fața locului pot fi efectuate în comun cu Comisia Europeană sau cu OLAF.

(6) Agenții Comisiei Europene și personalul OLAF au acces la toate informațiile și documentele, inclusiv la datele informatice, referitoare la operațiunile în cauză, care sunt necesare pentru efectuarea corespunzătoare a controalelor și inspecțiilor la fața locului. Aceștia pot, în special, să facă copii după documentele relevante.

(7) În cazul în care persoana sau entitatea respectivă ori un alt terț se opune unui control sau unei inspecții la fața locului, autoritățile din Elveția, acționând în conformitate cu normele și reglementările naționale, asistă Comisia Europeană sau OLAF, pentru a le permite să își îndeplinească sarcina de efectuare a unui control sau a unei inspecții la fața locului. Asistența respectivă include luarea măsurilor de precauție corespunzătoare în temeiul dreptului intern, inclusiv pentru conservarea probelor.

(8) Comisia Europeană sau OLAF informează autoritățile din Elveția cu privire la rezultatul acestor controale și inspecții. În special, Comisia Europeană sau OLAF raportează, în cel mai scurt timp posibil, autorității de audit competente din Elveția orice faptă sau suspiciune de neregulă care le-a fost adusă la cunoștință în cursul efectuării controlului sau a inspecției la fața locului.

(9) Fără a aduce atingere aplicării dreptului penal elvețian, Comisia Europeană poate impune măsuri și sancțiuni administrative oricărei entități elvețiene care participă la punerea în aplicare a unui program sau a unei activități a Uniunii în conformitate cu dreptul Uniunii.

(10) În scopul aplicării corespunzătoare a prezentului articol, Comisia Europeană sau OLAF și autoritățile competente din Elveția fac schimb de informații în mod periodic și, la cererea uneia dintre părțile contractante, se consultă reciproc.

(11) Pentru a facilita o cooperare și un schimb de informații eficace cu OLAF, Elveția desemnează un punct de contact.

(12) Schimbul de informații dintre Comisia Europeană sau OLAF și autoritățile competente din Elveția are loc ținând cont de cerințele de confidențialitate. Datele cu caracter personal incluse în schimbul de informații sunt protejate în conformitate cu normele aplicabile.

(13) Autoritățile competente din Elveția informează, de asemenea, Parchetul European (denumit în continuare „EPPO”) cu privire la orice faptă sau suspiciune care le-a fost adusă la cunoștință referitor la o neregulă, la o fraudă sau la altă activitate ilegală care afectează interesele financiare ale Uniunii, atunci când faptele sau suspiciunile respective se referă la un caz care poate intra în sfera de competență a EPPO. În cazurile în care există investigații sau proceduri judiciare inițiate de EPPO sau de Elveția cu privire la infracțiuni care le afectează interesele financiare ale Uniunii sau cele ale Elveției ce se încadrează în domeniul de aplicare al prezentului acord, Elveția și Uniunea asigură o asistență reciprocă eficace, în conformitate cu cadrul juridic aplicabil, pentru a permite autorităților lor competente să își îndeplinească sarcina de a-i investiga, a-i urmări penal și a-i trimite în judecată pe autorii infracțiunilor respective și pe complicii acestora.

Articolul 13

Modificarea articolelor 11 și 12

Comitetul mixt poate modifica articolele 11 și 12 pentru a ține seama de modificările actelor uneia sau mai multor instituții ale Uniunii.

Articolul 14

Recuperare și executare

(1) O decizie adoptată de Comisia Europeană prin care se impune o obligație pecuniară persoanelor fizice și juridice, altele decât statele, cu privire la orice creanță care decurge din programele, activitățile, proiectele sau acțiunile Uniunii este executorie în Elveția. Ordinul de executare este atașat unei astfel de decizii, fără nicio altă formalitate decât o verificare a autenticității deciziei respective de către autoritatea națională desemnată în acest scop de Guvernul Elveției. Executarea se efectuează în conformitate cu legislația și normele de procedură din Elveția. Deciziile executorii ale Comisiei Europene sunt considerate titluri executorii în sensul Legii federale elvețiene din 11 aprilie 1889 privind executarea datoriilor și falimentul (DEBA) și nu fac obiectul unei reexaminări pe fond de către instanțele elvețiene. Guvernul Elveției face cunoscută Comisiei Europene și Curții de Justiție a Uniunii Europene autoritatea națională pe care o desemnează în sensul prezentului articol. În conformitate cu articolul 15, Comisia Europeană are dreptul să notifice deciziile executorii direct persoanelor fizice care își au reședința în Elveția și entităților juridice stabilite în Elveția.

(2) Hotărârile și ordonanțele Curții de Justiție a Uniunii Europene pronunțate în aplicarea unei clauze arbitrale conținute într-un contract sau acord referitoare la programe, activități, proiecte sau acțiuni ale Uniunii sunt executorii în Elveția în aceeași măsură ca și deciziile Comisiei Europene menționate la alineatul (1).

(3) Curtea de Justiție a Uniunii Europene are competența de a examina legalitatea deciziilor Comisiei Europene menționate la alineatul (1) și de a suspenda executarea lor. Cu toate acestea, controlul legalității măsurilor de executare este de competența instanțelor din Elveția.

Articolul 15

Comunicare și schimb de informații

Instituțiile și organismele Uniunii implicate în punerea în aplicare a programelor sau activităților Uniunii sau care exercită un control asupra acestor programe sau activități au dreptul de a comunica direct, inclusiv prin sisteme de schimburi electronice, cu orice persoană fizică cu reședința în Elveția sau cu orice entitate juridică stabilită în Elveția care primește fonduri din partea Uniunii, precum și cu orice terț implicat în execuția fondurilor Uniunii care își are reședința sau este stabilit în Elveția. Aceste persoane, entități și terți pot transmite direct instituțiilor și organismelor Uniunii toate informațiile și documentele relevante pe care au obligația să le transmită în temeiul legislației Uniunii aplicabile programului sau activității Uniunii sau în baza contractelor ori a acordurilor de finanțare încheiate în vederea punerii în aplicare a programului sau a activității respective.

Articolul 16

Comitetul mixt privind participarea la programele Uniunii

(1) Se înființează un comitet mixt privind participarea la programele Uniunii. Comitetul mixt:

(a) asigură buna funcționare și punerea în aplicare eficace a prezentului acord și a protocoalelor la acesta, inclusiv examinarea, evaluarea și reexaminarea punerii lor în aplicare, în special:

(i) participarea și performanța entităților elvețiene în cadrul programelor și activităților Uniunii sau al unor părți ale acestora;

(ii) dacă este relevant, nivelul de deschidere reciprocă pentru participarea entităților juridice stabilite în fiecare parte contractantă la programele, proiectele, acțiunile sau activitățile celeilalte părți contractante sau la părți ale acestora;

(iii) aplicarea mecanismului de contribuție financiară menționat la articolul 7 și, acolo unde este relevant, a mecanismului de corecție automată aplicabil programelor sau activităților Uniunii care figurează în protocoalele la prezentul acord în conformitate cu articolul 9;

(iv) schimbul de informații și, acolo unde este relevant, examinarea oricăror întrebări cu privire la exploatarea rezultatelor, inclusiv la drepturile de proprietate intelectuală;

(v) discutarea, la cererea oricăreia dintre părțile contractante, a restricțiilor aplicate sau planificate de părțile contractante în ceea ce privește accesul la programele lor de cercetare și inovare, în special în cazul acțiunilor legate de activele lor strategice, de interesele, de autonomia sau de securitatea lor;

(vi) examinarea modului de îmbunătățire și dezvoltare a cooperării;

(vii) discutarea în comun a orientărilor și a priorităților viitoare ale politicilor legate de programele sau activitățile Uniunii care figurează în protocoalele la prezentul acord;

(viii) schimbul de informații privind, printre altele, noile acte legislative, decizii sau programe naționale care sunt relevante pentru punerea în aplicare a prezentului acord și a protocoalelor la acesta;

(ix) adoptarea protocoalelor la prezentul acord cu privire la clauzele și condițiile aplicabile pentru participarea Elveției la programele sau activitățile Uniunii sau la părți ale acestora ori modificarea protocoalelor respective în funcție de necesități, prin intermediul unei decizii;

(x) modificarea articolelor 11 și 12 din prezentul acord pentru a ține seama de modificările actelor uneia sau mai multor instituții ale Uniunii, prin intermediul unei decizii;

(b) asigură, în cooperare cu comitetul mixt înființat în temeiul Acordului privind sănătatea (denumit în continuare „comitetul mixt pentru sănătate"), buna funcționare și punerea în aplicare eficace a prezentului acord în ceea ce privește participarea Elveției la programele de acțiune ale Uniunii în domeniul sănătății ([10]), numai în ceea ce privește aspectele reglementate de prezentul acord; și, în special,

(i) adoptarea sau modificarea protocolului relevant, în consultare cu comitetul mixt pentru sănătate;

(ii) informarea comitetului mixt pentru sănătate atunci când ordinea de zi a reuniunilor sale include aspecte legate de un program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății.

(2) Deciziile comitetului mixt se iau prin consens. Deciziile sunt obligatorii pentru părțile contractante.

(3) Comitetul mixt este compus din reprezentanți ai părților contractante.

(4) Comitetul mixt poate decide să înființeze ad-hoc orice grup de lucru sau organism consultativ la nivel de experți pentru a oferi asistență în legătură cu punerea în aplicare a prezentului acord.

(5) Comitetul mixt este coprezidat de câte un reprezentant al fiecărei părți contractante.

(6) Comitetul mixt își desfășoară activitatea în permanență, printr-un schimb de informații relevante realizat prin orice mijloace de comunicare, în special în legătură cu participarea și performanța entităților elvețiene. În special, comitetul mixt își poate îndeplini sarcinile în scris ori de câte ori este necesar.

(7) Comitetul mixt se reunește cel puțin o dată pe an, alternativ la Bruxelles și Berna, cu excepția cazului în care copreședinții decid altfel. Acesta se reunește, de asemenea, la cererea oricăreia dintre părțile contractante. Copreședinții pot conveni ca o reuniune a comitetului mixt să aibă loc prin videoconferință sau teleconferință.

(8) Comitetul mixt își adoptă regulamentul de procedură în cadrul primei sale ședințe.

Articolul 17

Intrarea în vigoare

(1) Prezentul acord se ratifică sau se aprobă de către părțile contractante în conformitate cu procedurile fiecăreia. Fiecare parte contractantă notifică celeilalte părți îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului acord.

(2) Prezentul acord intră în vigoare în prima zi a celei de a doua luni care urmează ultimei notificări cu privire la depunerea următoarelor instrumente:

(a) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;

(b) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte, și Confederația Elvețiană, pe de altă parte, privind libera circulație a persoanelor;

(c) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;

(d) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;

(e) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul aerian;

(f) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul rutier și feroviar de mărfuri și călători;

(g) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul rutier și feroviar de mărfuri și călători;

([10]) Pentru perioada 2021-2027, este vorba despre programul „UE pentru sănătate", instituit prin Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»") pentru perioada 2021-2027 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 282/2014 (JO UE L 107, 26.3.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj).

(h) Protocolul privind ajutoarele de stat la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind transportul rutier și feroviar de mărfuri și călători;

(i) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind comerțul cu produse agricole;

(j) Protocolul instituțional la Acordul dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;

(k) Protocolul de modificare a Acordului dintre Comunitatea Europeană și Confederația Elvețiană privind recunoașterea reciprocă în materie de evaluare a conformității;

(l) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind contribuția financiară regulată a Elveției la reducerea disparităților economice și sociale din Uniunea Europeană;

(m) Acordul dintre Uniunea Europeană și Confederația Elvețiană privind clauzele și condițiile de participare a Confederației Elvețiene la Agenția Uniunii Europene pentru Programul spațial.

Articolul 18

Aplicarea cu titlu provizoriu

(1) Părțile contractante pot aplica prezentul acord cu titlu provizoriu, în conformitate cu legislația și cu procedurile interne ale fiecăreia, începând cu 1 ianuarie 2025. În cazul în care prezentul acord este semnat după 15 noiembrie 2025, părțile contractante aplică prezentul acord cu titlu provizoriu, în conformitate cu legislația și cu procedurile interne ale fiecăreia, începând cu 1 ianuarie 2026.

(2) Aplicarea cu titlu provizoriu a prezentului acord încetează cel târziu la 31 decembrie 2028 în cazul în care Elveția nu și-a finalizat procedurile interne necesare pentru intrarea în vigoare a instrumentelor care figurează la articolul 17 până la data respectivă.

(3) În cazul în care aplicarea cu titlu provizoriu a prezentului acord încetează în conformitate cu alineatul (2) din prezentul articol, părțile contractante convin că contribuția operațională a Elveției, astfel cum este menționată la articolul 7, este exigibilă fără ajustarea prevăzută la articolul 8 sau fără corecția prevăzută la articolul 9.

(4) Părțile contractante convin că proiectele sau acțiunile pentru care au fost asumate angajamente juridice pe durata aplicării cu titlu provizoriu a prezentului acord continuă până la finalizarea lor, în condițiile stabilite de acord.

Articolul 19

Suspendare

(1) Aplicarea unui protocol anexat la prezentul acord poate fi suspendată de Uniune în legătură cu un program sau o activitate a Uniunii ori cu părți ale acestora:

(a) în cazul în care Elveția nu își îndeplinește obligațiile care îi revin în temeiul articolului 5 alineatul (1), iar această neîndeplinire a obligațiilor are un impact semnificativ asupra punerii în aplicare a programului sau a activității respective ori a unei părți a acestora;

(b) în cazul neplății parțiale sau integrale a contribuției financiare datorate de Elveția în cadrul programului sau al activității respective.

În cazul în care neplata periclitează în mod semnificativ punerea în aplicare și gestionarea programului sau activității Uniunii, Comisia Europeană trimite o scrisoare oficială de atenționare. În cazul în care nu se efectuează nicio plată în termen de 20 de zile lucrătoare de la primirea scrisorii oficiale de atenționare, suspendarea aplicării protocolului relevant anexat la prezentul acord se notifică Elveției de către Comisia Europeană printr-o scrisoare oficială de notificare care produce efecte după 15 zile de la primirea notificării respective de către Elveția;

(c) în cazurile prevăzute la articolul 16 din Acordul privind sănătatea, în ceea ce privește participarea Elveției la un program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății.

(2) În cazul în care se suspendă aplicarea unui protocol anexat la prezentul acord, entitățile elvețiene nu sunt eligibile să participe la procedurile de atribuire care nu sunt încă încheiate la data intrării în vigoare a suspendării. O procedură de atribuire este considerată încheiată atunci când, în urma procedurii respective, au fost asumate angajamente juridice.

(3) Suspendarea aplicării unui protocol anexat la prezentul acord nu aduce atingere angajamentelor juridice asumate cu entitățile elvețiene în cadrul programului sau al activității respective a Uniunii înainte de intrarea în vigoare a suspendării. Protocolul relevant anexat la prezentul acord continuă să se aplice respectivelor angajamente juridice.

(4) De îndată ce primește întregul cuantum al contribuției financiare exigibile, Uniunea transmite imediat Elveției o notificare în acest sens. Suspendarea se ridică, cu efect imediat, în momentul transmiterii acestei notificări.

(5) Începând de la data la care se ridică suspendarea aplicării unui protocol anexat la prezentul acord, entitățile elvețiene sunt din nou eligibile să participe la procedurile de atribuire lansate în cadrul programului sau activității respective a Uniunii după această dată și la procedurile de atribuire lansate înaintea acestei date, pentru care termenele de depunere a candidaturilor nu au expirat.

(6) În cazul în care, după șase luni de la începerea unei suspendări în conformitate cu alineatul (1), circumstanțele care au cauzat suspendarea persistă, Uniunea poate denunța unilateral protocolul suspendat în ceea ce privește programul sau activitatea Uniunii în cauză ori o parte a acestora.

Articolul 20

Denunțare

(1) O parte contractantă poate denunța prezentul acord prin notificarea celeilalte părți contractante.

(2) Prezentul acord încetează să mai fie în vigoare la șase luni de la primirea notificării scrise menționate la alineatul (1).

(3) În cazul în care prezentul acord este denunțat în conformitate cu prezentul articol, părțile contractante convin următoarele:

(a) proiectele sau acțiunile în legătură cu care au fost asumate angajamente juridice după intrarea în vigoare a prezentului acord și înainte de denunțarea acestuia continuă până la finalizarea lor în condițiile stabilite în prezentul acord;

(b) contribuția financiară anuală la un program sau o activitate a Uniunii pentru anul N în cursul căruia prezentul acord este denunțat se plătește integral în conformitate cu articolul 7 din prezentul acord și cu orice norme relevante din protocolul respectiv. În cazul în care se aplică mecanismul de ajustare, contribuția operațională la programul sau activitatea relevantă din anul N se ajustează în conformitate cu articolul 8 din prezentul acord. Pentru programele sau activitățile Uniunii în care se aplică atât mecanismul de ajustare, cât și mecanismul de corecție automată, contribuția operațională relevantă pentru anul N se ajustează în conformitate cu articolul 8 din prezentul acord și se corectează în conformitate cu articolul 9 din acesta. Pentru programele sau activitățile Uniunii în care se aplică doar mecanismul de corecție, contribuția operațională relevantă pentru anul N se corectează în conformitate cu articolul 9 din prezentul acord. Taxa de participare plătită pentru anul N ca parte a contribuției financiare la un program sau o activitate a Uniunii nu se ajustează și nici nu se corectează;

(c) în cazul în care se aplică mecanismul de ajustare, după anul în care prezentul acord este denunțat, contribuțiile operaționale la un program sau la o activitate a Uniunii plătite pentru anii în care s-a aplicat prezentul acord se ajustează în conformitate cu articolul 8. Pentru programele sau activitățile Uniunii în care se aplică atât mecanismul de ajustare, cât și mecanismul de corecție automată, aceste contribuții operaționale se ajustează în conformitate cu articolul 8 și se corectează automat în conformitate cu articolul 9. Pentru programele sau activitățile Uniunii în care se aplică doar mecanismul de corecție automată, contribuțiile operaționale relevante pentru anul N se corectează în mod automat în conformitate cu articolul 9.

(4) Sub rezerva alineatului (3), participarea Elveției la un program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății poate înceta în cazurile prevăzute la articolul 16 din Acordul privind sănătatea.

(5) Sub rezerva alineatului (3) și fără a aduce atingere dispozițiilor contrare din prezentul acord, participarea Elveției la un program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății încetează în aceeași zi în care Acordul privind sănătatea încetează să mai fie în vigoare.

(6) Părțile contractante soluționează de comun acord oricare alte consecințe ale denunțării prezentului acord.

Articolul 21

Anexă și protocoale

Anexa și protocoalele la prezentul acord fac parte integrantă din acesta.

Prezentul acord este redactat în două exemplare în limbile bulgară, cehă, croată, daneză, engleză, estonă, finlandeză, franceză, germană, greacă, italiană, irlandeză, letonă, lituaniană, maghiară, malteză, olandeză, polonă, portugheză, română, slovacă, slovenă, spaniolă și suedeză, textele redactate în fiecare limbă fiind egal autentice.

DREPT CARE, subsemnații, pe deplin autorizați, au semnat prezentul acord.

Съставено в Берн на десети ноември две хиляди двадесет и пета година.

Hecho en Berna, el diez de noviembre de dos mil veinticinco.

V Bernu dne desátého listopadu dva tisíce dvacet pět.

Udfærdiget i Bern den tiende november to tusind og femogtyve.

Geschehen zu Bern am zehnten November zweitausendfünfundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne viienda aasta novembrikuu kümnendal päeval Bernis.

Έγινε στη Βέρνη, στις δέκα Νοεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι πέντε.

Done at Berne, on the tenth day of November in the year two thousand and twenty-five.

Fait à Berne, le dix novembre deux mille vingt-cinq.

Arna dhéanamh i mBeirn, an deichiú lá de mhí na Samhna sa bhliain dhá mhíle a fiche cúig.

Sastavljeno u Bernu desetog studenoga godine dvije tisuće dvadeset pete.

Fatto a Berna, addì dieci novembre duemilaventicinque.

Bernē, divi tūkstoši divdesmit piektā gada desmitajā novembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt penktų metų lapkričio dešimtą dieną Berne.

Kelt Bernben, a kétezerhuszonötödik év november havának tizedik napján.

Magħmul f'Bern, fl-għaxar jum ta' Novembru fis-sena elfejn u ħamsa u għoxrin.

Gedaan te Bern, tien november tweeduizend vijfentwintig.

Sporządzono w Bernie dnia dziesiątego listopada roku dwa tysiące dwudziestego piątego.

Feito em Berna, em dez de novembro de dois mil e vinte e cinco.

Întocmit la Berna la zece noiembrie două mii douăzeci și cinci.

V Berne desiateho novembra dvetisícdvadsaťpäť.

V Bernu, desetega novembra dva tisoč petindvajset.

Tehty Bernissä kymmenentenä päivänä marraskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäviisi.

Som skedde i Bern den tionde november tjugohundratjugofem.

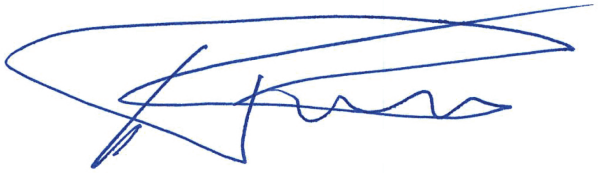
За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

За Европейската общност за атомна енергия
Por la Comunidad Europea de la Energía Atómica
Za Evropské společenství pro atomovou energii
For Det Europæiske Atomenergifællesskab
Für die Europäische Atomgemeinschaft
Euroopa Aatomienergiaühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας
For the European Atomic Energy Community
Pour la Communauté européenne de l'énergie atomique
Thar ceann an Chomhphobail Eorpaigh do Fhuinneamh Adamhach
Za Europsku zajednicu za atomsku energiju
Per la Comunità europea dell'energia atomica
Eiropas Atomenerģijas Kopienas vārdā –
Europos atominės energijos bendrijos vardu
Az Európai Atomenergia-közösség részéről
F'isem il-Komunità Ewropea tal-Enerġija Atomika
Voor de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie
W imieniu Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej
Pela Comunidade Europeia da Energia Atómica
Pentru Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
Za Európske spoločenstvo pre atómovú energiu
Za Evropsko skupnost za atomsko energijo
Euroopan atomienergiajärjestön puolesta
För Europeiska atomenergigemenskapen

За Конфедерация Швейцария
Por la Confederación Suiza
Za Švýcarskou konfederaci
For Det Schweiziske Forbund
Für die Schweizerische Eidgenossenschaft
Šveitsi Konföderatsiooni nimel
Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
For the Swiss Confederation
Pour la Confédération suisse
Thar ceann Cónaidhm na hEilvéise
Za Švicarsku Konfederaciju
Per la Confederazione Svizzera
Šveices Konfederācijas vārdā –
Šveicarijos Konfederacijos vardu
A Svájci Államszövetség részéről
Għall-Konfederazzjoni Żvizzera
Voor de Zwitserse Bondsstaat
W imieniu Konfederacji Szwajcarskiej
Pela Confederação Suíça
Pentru Confederaţia Elveţiană
Za Švajčiarsku konfederáciu
Za Švicarsko konfederacijo
Sveitsin valaliiton puolesta
För Schweiziska edsförbundet

ANEXĂ

ANEXĂ PRIVIND DISPOZIȚIILE ÎN MATERIE DE EXECUȚIE FINANCIARĂ

(1) Pentru fiecare program sau activitate a Uniunii ori părți ale acestora la care participă Elveția, Comisia Europeană comunică Elveției, cât mai rapid posibil și cel târziu la data de 16 aprilie a fiecărui exercițiu financiar, următoarele informații:

(a) cuantumul creditelor de angajament înscrise în bugetul Uniunii adoptat definitiv pentru anul în cauză pentru liniile bugetare referitoare la participarea Elveției, în conformitate cu protocoalele la prezentul acord, și, dacă este cazul, cuantumul creditelor din venituri alocate externe care nu rezultă din contribuția financiară a altor donatori la liniile bugetare respective;

(b) cuantumul taxei de participare menționate la articolul 7 din prezentul acord;

(c) începând cu anul N+1 al implementării unui program inclus în protocoalele la prezentul acord, execuția creditelor de angajament corespunzătoare exercițiului bugetar N și nivelul de dezangajare;

(d) în ceea ce privește programele sau părți ale acestora cărora li se aplică articolul 9 din prezentul acord, în cazul în care aceste informații sunt necesare în vederea calculării corecției automate, nivelul angajamentelor contractate în favoarea entităților elvețiene, defalcate pe anul corespunzător creditelor bugetare, și nivelul total al angajamentelor.

Pe baza proiectului său de buget, Comisia Europeană furnizează, cât mai curând posibil, dacă este posibil în cursul lunii iunie și cel târziu până la data de 1 septembrie a fiecărui exercițiu financiar, o estimare a informațiilor menționate la literele (a) și (b).

(2) Valoarea totală a cererii de fonduri pentru un anumit exercițiu se stabilește prin aplicarea cuantumului anual calculat în conformitate cu articolul 7 din prezentul acord, inclusiv, dacă acest lucru se aplică programului Uniunii, a oricăror ajustări efectuate în temeiul articolului 8 din prezentul acord și, dacă acest lucru se aplică programului Uniunii, a oricăror corecții efectuate în temeiul articolului 9 din prezentul acord.

Aplicarea prezentului alineat nu are nicio consecință asupra stabilirii modului de calcul al corecției automate prevăzute la articolul 9 din prezentul acord.

(3) Comisia Europeană lansează, cel târziu la 16 aprilie și, dacă acest lucru se aplică programului Uniunii, cel devreme la 22 octombrie și cel târziu la data de 31 octombrie a fiecărui exercițiu financiar, o cerere de fonduri adresată Elveției care corespunde contribuției Elveției în temeiul prezentului acord la fiecare dintre programele sau activitățile Uniunii ori părți ale acestora la care participă Elveția.

(4) Cererea de fonduri menționată la alineatul (3) este structurată în tranșe după cum urmează:

(a) prima tranșă a anului, în legătură cu cererea de fonduri care urmează să fie lansată până la 16 aprilie, corespunde unui cuantum de până la echivalentul estimării contribuției financiare anuale a programului în cauză menționată la alineatul (1).

Elveția plătește cuantumul indicat în această cerere de fonduri în termen de cel mult 60 de zile de la lansarea cererii de fonduri;

(b) după caz, a doua tranșă a anului, în legătură cu cererea de fonduri care urmează să fie lansată cel devreme la 22 octombrie și cel târziu la 31 octombrie, corespunde diferenței dintre cuantumul menționat la alineatul (1) și cuantumul menționat la alineatul (3), în cazul în care cuantumul menționat la alineatul (3) este mai mare. Elveția plătește cuantumul indicat în această cerere de fonduri până la 21 decembrie.

Elveția poate efectua plăți separate pentru fiecare program și activitate.

(5) În cazul în care prezentul acord începe să se aplice cu titlu provizoriu în 2025, pentru primul an de punere în aplicare a acestuia, Comisia Europeană lansează o singură cerere de fonduri în termen de 60 de zile de la semnarea prezentului acord și cel târziu până la 10 decembrie 2025.

(6) În cazul în care prezentul acord începe să se aplice cu titlu provizoriu în 2025, Elveția plătește cuantumul indicat în cererea de fonduri prevăzută la alineatul (5) în termen de cel mult 30 de zile de la lansarea cererii de fonduri și cel târziu până la 21 decembrie 2025.

(7) În cazul în care participarea Elveției încetează în temeiul articolului 20 din prezentul acord, orice plată legată de perioada anterioară intrării în vigoare a încetării devine exigibilă. Comisia Europeană lansează o cerere de fonduri în legătură cu cuantumul exigibil cel târziu la o lună de la intrarea în vigoare a încetării. Elveția plătește respectivul cuantum exigibil în termen de 60 de zile de la lansarea cererii de fonduri.

(8) Orice întârziere în plata contribuției duce la plata de către Elveția a unei dobânzi penalizatoare care se aplică cuantumului restant la scadență, până în ziua în care respectivul cuantum restant este plătit integral.

(9) Rata dobânzii pentru creanțele neplătite la scadență este rata aplicată de Banca Centrală Europeană principalelor sale operațiuni de refinanțare, astfel cum este publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, seria C, în vigoare în prima zi a lunii de scadență, sau 0 %, alegându-se cea mai mare dintre cele două rate, plus 3,5 puncte procentuale.

PROTOCOLUL 1

PARTICIPAREA LA PROGRAMUL ORIZONT EUROPA, LA PROGRAMUL PENTRU CERCETARE ȘI FORMARE AL EURATOM, LA PROGRAMUL „EUROPA DIGITALĂ” ȘI LA PROGRAMUL ERASMUS+

PARTEA I

NORME GENERALE

Articolul 1

Programe la care participă Elveția

(1) Elveția participă, în calitate de țară asociată, și contribuie la programele și activitățile Uniunii sau la părți ale acestora, instituite prin următoarele acte de bază:

(a) Regulamentul (UE) 2021/695 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 aprilie 2021 de instituire a programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa, de stabilire a normelor sale de participare și de diseminare și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1290/2013 și (UE) nr. 1291/2013 ([1]) (denumit în continuare „programul Orizont Europa”), pus în aplicare prin intermediul programului specific instituit prin Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a programului specific de implementare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Deciziei 2013/743/UE ([2]), în versiunile lor cele mai actualizate și printr-o contribuție financiară la Institutul European de Inovare și Tehnologie instituit prin Regulamentul (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie ([3]);

(b) Regulamentul (Euratom) 2021/765 al Consiliului din 10 mai 2021 de instituire a Programului pentru cercetare și formare al Comunității Europene a Energiei Atomice pentru perioada 2021-2025 de completare a Programului-cadru pentru cercetare și inovare Orizont Europa și de abrogare a Regulamentului (Euratom) 2018/1563 ([4]) (denumit în continuare „programul Euratom”), în versiunea sa cea mai actualizată;

(c) Regulamentul (UE) 2021/694 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2021 de instituire a programului „Europa digitală” și de abrogare a Deciziei (UE) 2015/2240 ([5]) (denumit în continuare „programul «Europa digitală»”), în versiunea sa cea mai actualizată;

(d) Regulamentul (UE) 2021/817 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 de instituire a Erasmus+: Programul Uniunii pentru educație și formare, tineret și sport și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1288/2013 ([6]) (denumit în continuare „programul Erasmus+”), în versiunea sa cea mai actualizată.

(2) Prezentul protocol nu se aplică procedurilor de atribuire care pun în aplicare angajamente bugetare pentru:

(a) exercițiile 2021, 2022, 2023 sau 2024 în programele sau activitățile Uniunii sau în părți ale acestora, menționate la articolul 1 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) din prezentul protocol;

(b) exercițiile 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 sau 2026 în programul Uniunii menționat la articolul 1 alineatul (1) litera (d) din prezentul protocol.

([1]) JO UE L 170, 12.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj.
([2]) JO UE L 167 I, 12.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/764/oj.
([3]) JO UE L 189, 28.5.2021, p. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/819/oj.
([4]) JO UE L 167 I, 12.5.2021, p. 81, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/765/oj.
([5]) JO UE L 166, 11.5.2021, p. 1, ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2021/694/oj.
([6]) JO UE L 189, 28.5.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/817/oj.

Articolul 2

Durata participării Elveției

(1) Elveția participă la programele și activitățile Uniunii sau la părți ale acestora menționate la:

(a) articolul 1 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) din prezentul protocol, începând de la 1 ianuarie 2025 sau de la o altă dată, în cazul în care acest lucru este prevăzut într-un titlu specific din prezentul protocol, pentru durata rămasă a acestora sau până la sfârșitul CFM 2021-2027, oricare dintre aceste perioade este mai scurtă;

(b) articolul 1 alineatul (1) litera (d) din prezentul protocol, începând de la 1 ianuarie 2027 pentru durata rămasă a acestuia sau până la sfârșitul CFM 2021-2027, oricare dintre aceste perioade este mai scurtă, sub rezerva condițiilor prevăzute la articolul 14 din prezentul protocol.

(2) Elveția sau entitățile elvețiene sunt eligibile în condițiile prevăzute la articolul 4 din prezentul acord, în ceea ce privește procedurile de atribuire ale Uniunii care pun în aplicare angajamentele bugetare ale programelor și activităților sau ale unor părți ale acestora, menționate la articolul 1 din prezentul protocol, pe perioada prevăzută la alineatul (1) din prezentul articol.

Pentru programele și activitățile Uniunii sau părți ale acestora menționate la articolul 1 alineatul (1) literele (a), (b) și (c) din prezentul protocol, Elveția sau entitățile elvețiene nu sunt eligibile pentru finanțare din partea Uniunii în cadrul procedurilor de atribuire ale Uniunii care pun în aplicare angajamentele bugetare pentru exercițiile 2021, 2022, 2023 și 2024, fără a se aduce atingere normelor de eligibilitate aplicabile entităților din țările terțe neasociate prevăzute în actul de bază sau altor norme referitoare la implementarea programului sau a activității Uniunii.

Pentru programele și activitățile Uniunii sau părți ale acestora menționate la articolul 1 alineatul (1) litera (d) din prezentul protocol, Elveția sau entitățile elvețiene nu sunt eligibile pentru finanțare din partea Uniunii în cadrul procedurilor de atribuire ale Uniunii care pun în aplicare angajamentele bugetare pentru exercițiile 2021, 2022, 2023, 2024, 2025 sau 2026, fără a se aduce atingere normelor de eligibilitate aplicabile entităților din țările terțe neasociate prevăzute în actul de bază sau altor norme referitoare la punerea în aplicare a programului sau a activității Uniunii.

Articolul 3

Dispoziții finale

Prezentul protocol rămâne în vigoare atâta timp cât este necesar pentru finalizarea tuturor proiectelor, acțiunilor, activităților sau a unor părți ale acestor proiecte, acțiuni sau activități, finanțate din programele Uniunii menționate la articolul 1 din prezentul protocol, a tuturor acțiunilor necesare pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii și a tuturor obligațiilor financiare care decurg din punerea în aplicare a prezentului protocol între părțile contractante.

Prezentul protocol se extinde și se aplică pentru perioada 2026-2027, cu aceleași clauze și în aceleași condiții, succesorului programului Euratom, cu excepția cazului în care, în termen de trei luni de la publicarea în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* a programului succesor, fiecare parte contractantă își notifică decizia de a nu extinde prezentul protocol la programul succesor respectiv. În cazul unei astfel de notificări, prezentul protocol nu se aplică de la 1 ianuarie 2026 în ceea ce privește succesorul programului Euratom.

Articolul 4

Anexă

Anexa la prezentul protocol face parte integrantă din acesta.

PARTEA II

CLAUZE ȘI CONDIȚII SPECIFICE DE PARTICIPARE LA PROGRAMELE UNIUNII

TITLUL 1

ORIZONT EUROPA ȘI PROGRAMUL EURATOM CARE COMPLETEAZĂ PROGRAMUL ORIZONT EUROPA

Articolul 5

Clauze și condiții specifice de participare la programul Orizont Europa și la programul Euratom care completează programul Orizont Europa

(1) Înainte de a decide cu privire la eligibilitatea entităților elvețiene de a participa la o acțiune în legătură cu activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea Uniunii în temeiul articolului 22 alineatul (5) din Regulamentul (UE) 2021/695, Comisia Europeană poate solicita anumite informații sau asigurări, precum:

(a) informații din care să reiasă dacă entităților din Uniune li s-a acordat sau li se va acorda acces reciproc la programele, proiectele, acțiunile sau activitățile existente și planificate ale Elveției ori la părți ale acestora care sunt echivalente cu acțiunea din cadrul Orizont Europa avută în vedere;

(b) informații din care să reiasă dacă în Elveția a fost instituit și se aplică un mecanism național de examinare a investițiilor și asigurări că autoritățile elvețiene vor raporta Comisiei Europene și o vor consulta cu privire la orice cazuri posibile în care, în contextul aplicării unui astfel de mecanism, au luat cunoștință de investiții străine planificate sau de preluarea de către o entitate stabilită sau controlată din afara Elveției a unei entități elvețiene care a primit finanțare din partea programului Orizont Europa sau a programului Euratom în cadrul unor acțiuni legate de activele strategice, interesele, autonomia sau securitatea Uniunii, cu condiția ca Comisia Europeană să furnizeze Elveției lista entităților elvețiene relevante în urma semnării acordurilor de grant cu entitățile respective; și

(c) asigurări cu privire la faptul că niciun rezultat, nicio tehnologie, niciun serviciu și niciun produs dezvoltat în cadrul acțiunilor în cauză de către entități elvețiene nu va face obiectul unor restricții la export către statele membre ale Uniunii în cursul acțiunii și timp de patru ani după încheierea acesteia; Elveția transmite în fiecare an, în cursul acțiunii și timp de patru ani după încheierea acesteia, o listă actualizată a produselor care fac obiectul restricțiilor la export.

(2) Entitățile elvețiene pot participa la activitățile Centrului Comun de Cercetare al Comisiei Europene (*Joint Research Centre* – JRC) în condiții echivalente cu cele aplicabile entităților din Uniune, cu excepția cazului în care sunt necesare limitări pentru a se asigura coerența cu domeniul de aplicare al participării, astfel cum rezultă din aplicarea alineatului (1).

(3) În cazul în care Uniunea pune în aplicare programul Orizont Europa prin intermediul articolelor 185 și 187 din TFUE, Elveția și entitățile elvețiene pot participa la structurile juridice create în temeiul dispozițiilor respective, în conformitate cu actele juridice ale Uniunii care au fost sau vor fi adoptate în vederea instituirii structurilor juridice în cauză.

(4) Elveția este informată periodic cu privire la activitățile JRC legate de participarea Elveției la fiecare program, în special cu privire la programele multianuale de lucru ale JRC. Un reprezentant la nivel înalt al Elveției poate fi invitat în calitate de observator la reuniunile Consiliului guvernatorilor JRC în legătură cu un punct care se referă la participarea Elveției la fiecare program.

(5) Regulamentul (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului ([7]) sau actul juridic al Uniunii care înlocuiește regulamentul respectiv și Decizia (UE) 2021/820 a Parlamentului European și a Consiliului ([8]) se aplică participării entităților elvețiene la comunitățile de cunoaștere și inovare, în conformitate cu articolul 4 din prezentul acord.

([7]) Regulamentul (UE) 2021/819 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 mai 2021 privind Institutul European de Inovare și Tehnologie (JO UE L 189, 28.5.2021, p. 61, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/819/oj).

([8]) Decizia (UE) 2021/820 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 mai 2021 privind Agenda strategică de inovare a Institutului European de Inovare și Tehnologie (EIT) 20212027: stimularea talentului și a capacității de inovare a Europei și de abrogare a Deciziei nr. 1312/2013/UE (JO UE L 189, 28.5.2021, p. 91, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/820/oj).

(6) Reprezentanții Elveției au dreptul să participe în calitate de observatori la comitetul menționat la articolul 14 din Decizia (UE) 2021/764 a Consiliului și la articolul 16 din Regulamentul (Euratom) 2021/765 al Consiliului, fără drept de vot și pentru punctele care privesc Elveția, atunci când comitetul respectiv discută aspecte legate de implementarea programului Orizont Europa și a programului Euratom. Această participare are loc în conformitate cu articolul 6 din prezentul acord. Cheltuielile de deplasare ale reprezentanților Elveției la reuniunile comitetului respectiv se rambursează la clasa economică. Pentru toate celelalte aspecte, rambursarea cheltuielilor de deplasare și de ședere este reglementată de aceleași norme care se aplică reprezentanților statelor membre.

Articolul 6

Reciprocitate

Entitățile juridice stabilite în Uniune pot participa la programele, proiectele, acțiunile sau activitățile Elveției ori la părți ale acestora care sunt echivalente cu cele ale programului Orizont Europa și ale programului Euratom, în conformitate cu normele și reglementările Elveției.

Lista neexhaustivă a programelor, proiectelor, acțiunilor, activităților, a altor măsuri sau a părților acestora echivalente ale Elveției figurează în anexa la prezentul protocol.

Finanțarea de către Elveția a entităților juridice stabilite în Uniune face obiectul normelor și reglementărilor Elveției privind funcționarea programelor, proiectelor, acțiunilor, activităților sau altor măsuri de cercetare și inovare ori a unor părți ale acestora. În cazul în care nu se oferă finanțare, entitățile juridice stabilite în Uniune pot participa prin propriile mijloace.

Articolul 7

Știința deschisă

În cadrul programelor, proiectelor, acțiunilor sau activităților lor ori al unor părți ale acestora, părțile contractante promovează și încurajează reciproc practicile științei deschise, în conformitate cu normele programului Orizont Europa și ale programului Euratom și cu normele și reglementările Elveției.

Articolul 8

Condițiile financiare pentru programul Orizont Europa

(1) Articolul 8 din prezentul acord se aplică programului Orizont Europa.

(2) Articolul 9 din prezentul acord se aplică programului Orizont Europa.

(3) Pentru calcularea corecției automate menționate la articolul 9 din prezentul acord și la prezentul articol se aplică următoarele modalități:

(a) „granturi competitive” înseamnă granturi acordate prin intermediul unor cereri de propuneri ai căror beneficiari finali pot fi identificați în momentul calculării corecției automate; este exclus sprijinul financiar acordat terților, astfel cum este definit la articolul 207 din Regulamentul financiar;

(b) în cazul în care se semnează un angajament juridic cu un consorțiu, cuantumurile utilizate pentru stabilirea cuantumurilor inițiale ale angajamentului juridic respectiv corespund cuantumurilor cumulate alocate beneficiarilor care sunt entități elvețiene, în conformitate cu defalcarea orientativă a bugetului din acordul de grant;

(c) toate cuantumurile angajamentelor juridice care corespund granturilor competitive se stabilesc utilizând sistemul electronic eCorda al Comisiei Europene și se extrag în cea de a doua zi de miercuri din luna februarie a anului N+2;

(d) „costuri de neintervenție” înseamnă alte costuri aferente programului Orizont Europa decât granturile competitive, inclusiv cheltuielile de sprijin, administrarea specifică programului și alte acțiuni;

(e) cuantumurile alocate organizațiilor internaționale ca entități juridice care sunt beneficiarul final se consideră a fi costuri de neintervenție.

(4) Mecanismul de corecție automată se aplică după cum urmează:

(a) corecțiile automate pentru anul N legate de execuția creditelor de angajament pentru anul N, majorate în conformitate cu articolul 7 alineatul (5) din prezentul acord, se aplică în anul N+2 pe baza datelor pentru anii N și N+1 din sistemul eCorda, menționat la alineatul (3) litera (c) din prezentul articol, după aplicarea eventualelor ajustări în conformitate cu articolul 8 din prezentul acord la contribuția Elveției la programul Orizont Europa; cuantumul avut în vedere va fi cuantumul granturilor competitive pentru care sunt disponibile date în momentul calculării corecției;

(b) începând cu anul N+2 și până în 2029, cuantumul corecției automate se calculează pentru anul N prin diferența dintre:

(i) cuantumul total al granturilor competitive alocate Elveției sau entităților elvețiene sub formă de angajamente asumate din creditele bugetare din anul N; și

(ii) cuantumul contribuției operaționale ajustate a Elveției pentru anul N înmulțit cu raportul dintre:

A. cuantumul granturilor competitive acordate din creditele de angajament pentru anul N, majorate în conformitate cu articolul 7 alineatul (5) din prezentul acord; și

B. totalul tuturor creditelor de angajament bugetar autorizate pentru anul N, inclusiv costurile de neintervenție.

Atunci când se efectuează orice ajustare pentru situațiile în care entitățile elvețiene sunt excluse, în temeiul aplicării articolului 8, cuantumurile corespunzătoare ale granturilor competitive nu se includ în calcul.

(5) În cazul în care, în ceea ce privește contribuția operațională a Elveției pentru un anumit an N, cuantumul diferenței calculate în conformitate cu metoda prevăzută la articolul 9 alineatul (2) din prezentul acord este negativ și, în termeni absoluți, depășește 8 % din contribuția operațională corespunzătoare pentru anul N, contribuția operațională viitoare a Elveției pentru anul N+2 se reduce cu diferența dintre cuantumul absolut calculat în conformitate cu metoda prevăzută la articolul 9 alineatul (2) pentru anul N și cuantumul care corespunde unui procent de 8 % din contribuția operațională corespunzătoare pentru anul N.

După încheierea perioadei menționate la articolul 2 alineatul (1) din prezentul protocol, orice reducere a contribuțiilor operaționale viitoare, astfel cum se menționează la primul paragraf al prezentului alineat, se aplică contribuțiilor operaționale ale Elveției la un program ulterior la care Elveția participă.

În cazul în care contribuția operațională a Elveției este ajustată în anul N+2 în conformitate cu primul și al doilea paragraf, această ajustare este luată în considerare în scopul calculării cuantumului anual pentru anul N+2 în conformitate cu punctul 4 din anexa la prezentul acord privind dispozițiile în materie de execuție financiară.

Articolul 9

Condițiile financiare pentru programul Euratom

(1) Articolul 8 din prezentul acord nu se aplică programului Euratom care completează programul Orizont Europa.

(2) Articolul 9 din prezentul acord nu se aplică programului Euratom care completează programul Orizont Europa.

(3) Prin derogare de la articolul 7 alineatul (7) din prezentul acord, cheia de contribuție care urmează să fie aplicată în exercițiile 2025, 2026 și 2027 pentru calcularea contribuției operaționale pentru participarea la programul Euratom este de 95,4 % din cheia de contribuție definită la articolul 7 alineatul (6) din prezentul acord.

TITLUL 2

PARTICIPAREA LA PROGRAMUL „EUROPA DIGITALĂ”

Articolul 10

Domeniul de aplicare al asocierii

Elveția participă, în calitate de țară asociată, și contribuie la obiectivele specifice (OS) OS nr. 1 [Calculul de înaltă performanță (HPC)], OS nr. 2 (Inteligența artificială), OS nr. 4 (Competențe digitale avansate) și OS nr. 5 (Implementarea și utilizarea optimă a capacităților digitale și interoperabilitatea) ale programului „Europa digitală” menționate la articolul 3 din Regulamentul (UE) 2021/694.

Articolul 11

Clauze și condiții specifice de participare la programul „Europa digitală”

(1) Înainte de a decide dacă entitățile elvețiene sunt sau nu eligibile să participe la o acțiune pentru care participarea a fost restricționată din motive justificate în mod corespunzător în temeiul articolului 12 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/694, Comisia Europeană poate solicita anumite informații sau asigurări, precum:

(a) informații din care să reiasă dacă entităților din Uniune li s-a acordat sau li se va acorda acces reciproc la programele, proiectele sau acțiunile existente și planificate ale Elveției ori la părți ale acestora, care sunt echivalente cu acțiunea „Europa digitală” avută în vedere;

(b) informații din care să reiasă dacă în Elveția a fost instituit și se aplică un mecanism național de examinare a investițiilor și asigurări că autoritățile elvețiene vor raporta Comisiei Europene și o vor consulta cu privire la orice posibile cazuri în care, în contextul aplicării unui astfel de mecanism, au luat cunoștință de investiții străine planificate sau de preluarea de către o entitate stabilită sau controlată din afara Elveției a unei entități elvețiene care a primit finanțare din programul „Europa digitală” în cadrul unor acțiuni, cu condiția ca Comisia Europeană să furnizeze Elveției lista entităților juridice relevante stabilite în Elveția în urma semnării acordurilor de grant cu aceste entități; și

(c) asigurări cu privire la faptul că niciun rezultat, nicio tehnologie, niciun serviciu și niciun produs dezvoltat în cadrul acțiunilor în cauză de către entități stabilite în Elveția nu va face obiectul unor restricții la export către statele membre în cursul acțiunii și timp de patru ani după încheierea acesteia; Elveția va transmite în fiecare an, pe durata acțiunii, și timp de patru ani după încheierea acesteia o listă actualizată a produselor care fac obiectul restricțiilor naționale la export.

(2) În cazul în care condițiile cererii de propuneri restricționează participarea la o acțiune din motive legate de securitatea Uniunii în temeiul articolului 12 alineatul (6) din Regulamentul (UE) 2021/694, Comisia Europeană poate solicita informații specifice sau asigurări din partea Elveției pentru a evalua caracterul adecvat al garanțiilor furnizate de entitățile relevante potrivit cărora participarea lor la acțiune nu va avea un impact negativ asupra securității Uniunii.

(3) În cazul în care Uniunea implementează programul „Europa digitală” prin aplicarea articolelor 185 și 187 din TFUE, Elveția și entitățile juridice din Elveția pot participa la structurile juridice create în temeiul dispozițiilor respective, în conformitate cu actele juridice ale Uniunii care au fost sau vor fi adoptate în vederea instituirii structurilor juridice în cauză.

Articolul 12

Reciprocitate

Entitățile juridice stabilite în Uniune pot participa la programele, proiectele, acțiunile, activitățile sau alte măsuri ale Elveției ori la părți ale acestora care sunt echivalente cu cele ale programului „Europa digitală”, în conformitate cu normele și reglementările Elveției.

Lista neexhaustivă a programelor, proiectelor, acțiunilor, activităților, a altor măsuri sau a părților acestora echivalente ale Elveției figurează în anexa la prezentul protocol.

Finanțarea de către Elveția a entităților juridice stabilite în Uniune face obiectul normelor și reglementărilor Elveției privind funcționarea programelor, proiectelor, acțiunilor, activităților sau altor măsuri de cercetare și inovare ori a unor părți ale acestora. În cazul în care nu se oferă finanțare, entitățile juridice stabilite în Uniune pot participa prin propriile mijloace.

Articolul 13

Condiții financiare

Articolul 8 din prezentul acord nu se aplică programului „Europa digitală”.

TITLUL 3

PARTICIPAREA LA PROGRAMUL ERASMUS+

Articolul 14

Clauze și condiții specifice de participare la programul Erasmus+

Participarea Elveției la programul Erasmus+ este condiționată de desemnarea unei autorități naționale, de înființarea unei agenții naționale și de desemnarea unui organism de audit independent, în conformitate cu articolele 26-29 din Regulamentul (UE) 2021/817.

Participarea Elveției la programul Erasmus+ este efectivă de la data la care Comisia Europeană a acceptat evaluarea ex ante a conformității agenției naționale, în temeiul articolului 28 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/817.

Articolul 15

Condiții financiare

(1) Articolul 8 din prezentul acord nu se aplică programului Erasmus+.

(2) Prin derogare de la articolul 7 alineatul (7) din prezentul acord, cheia de contribuție care trebuie aplicată în exercițiul 2027 pentru calcularea contribuției operaționale pentru participarea la programul Erasmus+ este de 70 % din cheia de contribuție definită la articolul 7 alineatul (6) din prezentul acord.

ANEXĂ

Lista programelor, proiectelor, acțiunilor și activităților echivalente ale Elveției sau a părților acestora

(1) Programele, proiectele, acțiunile și activitățile Elveției sau părți ale acestora care figurează în următoarea listă neexhaustivă sunt considerate echivalente cu programul Orizont Europa și cu programul Euratom:

— Bridge Proof-of-Concept

— SNSF Project funding

— SNSF Health & well-being

— SNSF MARVIS

— SNSF International Co-Investigator Scheme

— SNSF National Centres of Competence in Research (NCCRs)

— Ambizione

— Spark

— Funding programmes FOT

— Sustained Scientific User Laboratory for Simulation and Data-based Science at CSCS (User Lab)

— Swiss Data Science Center

— Swiss Plasma Center / Swiss Fusion Hub

— Swiss Light Source SLS

— Swiss Spallation Neutron Source (SINQ)

— SμS muon source

— Swiss Research Infrastructure for Particle Physics CHRISP

— Swiss X-ray Free Electron Laser SwissFEL

— Swiss-Norwegian beamline (SNBL)

— SwissChips Initiative

— Swiss Twins

(2) Programele, proiectele, acțiunile și activitățile Elveției sau părți ale acestora care figurează în următoarea listă neexhaustivă sunt considerate echivalente cu programul Europa digitală:

[…]

PROTOCOLUL 2

PARTICIPAREA LA ACTIVITĂȚILE ÎNTREPRINDERII COMUNE EUROPENE PENTRU ITER ȘI PENTRU DEZVOLTAREA ENERGIEI DE FUZIUNE, ALE ACORDULUI ITER ȘI ALE ACORDULUI PRIVIND PROGRAMUL EXTINS

Articolul 1

Domeniul de aplicare al asocierii

Elveția participă în calitate de membru al întreprinderii comune pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune (denumită în continuare „F4E") și contribuie la aceasta, în conformitate cu articolul 2 litera (c) din Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului [1] și cu statutul său anexat la decizia menționată (denumit în continuare „statutul F4E"), contribuind la viitoarea cooperare științifică și tehnologică din domeniul fuziunii nucleare controlate prin asocierea Elveției la programul Euratom.

Articolul 2

Durata participării Elveției

(1) Elveția participă în calitate de membru al F4E începând cu 1 ianuarie 2026 pe durata înființării F4E, sub rezerva îndeplinirii condițiilor prevăzute în Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului.

(2) Elveția sau entitățile elvețiene sunt eligibile în condițiile prevăzute la articolul 4 din prezentul acord, în ceea ce privește procedurile de atribuire ale Uniunii care prin care se execută angajamentele bugetare ale programelor și activităților sau ale unor părți ale acestora, menționate la articolul 1 din prezentul protocol, pe perioada prevăzută la alineatul (1) din prezentul articol. Elveția sau entitățile elvețiene nu sunt eligibile pentru finanțare din partea Uniunii în cadrul procedurilor de atribuire ale Uniunii prin care se execută angajamentele bugetare pentru exercițiile 2021, 2022, 2023, 2024 sau 2025, fără a se aduce atingere normelor de eligibilitate aplicabile entităților din țările terțe neasociate prevăzute în actul de bază sau altor norme referitoare la punerea în aplicare a activităților F4E.

Articolul 3

Clauze și condiții specifice privind participarea la activitățile întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune

(1) Prin excepție de la articolul 12 alineatul (2) litera (a) și de la articolul 82 alineatul (3) litera (a) din Statutul funcționarilor Uniunii Europene și Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene, stabilite în Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 [2], și în conformitate cu articolul 10 din statutul F4E, resortisanții elvețieni cu drepturi cetățenești depline pot fi numiți de directorul F4E în calitate de membri ai personalului F4E.

(2) Elveția are drept de vot în cadrul Consiliului de administrație al F4E și plătește cotizații anuale de membru la F4E în conformitate cu anexa II la statutul F4E.

(3) Sub rezerva dispozițiilor prezentului acord, în special articolul 4, entitățile elvețiene pot participa la toate activitățile F4E în aceleași condiții ca cele aplicabile entităților juridice Euratom.

(4) Reprezentanții Elveției participă la reuniunile F4E în conformitate cu statutul F4E.

(5) Elveția aplică Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene anexat la TFUE în ceea ce privește F4E, directorul și personalul acesteia, în legătură cu activitățile acestora desfășurate în temeiul Deciziei 2007/198/Euratom, conform următoarelor modalități:

[1] Decizia 2007/198/Euratom a Consiliului de înființare a întreprinderii comune europene pentru ITER și pentru dezvoltarea energiei de fuziune, cu oferirea unor avantaje conexe (JO UE L 90, 30.3.2007, p. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj).

[2] Regulamentul (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 al Consiliului din 29 februarie 1968 de stabilire a Statutului funcționarilor Comunităților Europene, precum și a Regimului aplicabil celorlalți agenți ai acestor comunități și de instituire a unor măsuri speciale tranzitorii aplicabile funcționarilor Comisiei (JO CE L 56, 4.3.1968, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(2)/oj).

(a) extinderea aplicării la Elveția;

orice trimitere din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene la statele membre trebuie înțeleasă ca incluzând și Elveția, cu excepția cazurilor în care dispozițiile care urmează prevăd altfel;

(b) scutirea F4E de impozitarea indirectă, inclusiv de taxa pe valoarea adăugată (TVA):

(i) bunurile și serviciile exportate din Elveția nu fac obiectul TVA elvețiene; în cazul bunurilor și serviciilor care sunt furnizate F4E în Elveția pentru uzul său oficial, în conformitate cu articolul 3 al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, scutirea de TVA se efectuează prin rambursare; se acordă scutirea de TVA în cazul în care prețul efectiv de achiziție a bunurilor și serviciilor menționate în factură sau în documentul echivalent este de cel puțin 100 CHF (inclusiv taxele);

(ii) rambursarea TVA se acordă prin depunerea la Direcția Principală pentru TVA a Administrației Fiscale Federale a formularelor elvețiene prevăzute în acest scop; de regulă, cererile de rambursare sunt prelucrate în termen de trei luni de la data la care au fost depuse împreună cu documentele justificative necesare;

(c) procedura de aplicare a normelor cu privire la personalul întreprinderii comune europene pentru ITER:

(i) în ceea ce privește articolul 12 al doilea paragraf din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, Elveția scutește, conform principiilor legislației sale interne, funcționarii și alți agenți ai F4E, în sensul articolului 2 din Regulamentul (Euratom, CECO, CEE) nr. 549/69 al Consiliului ([3]), de la plata impozitelor federale, cantonale și comunale pe salariile, retribuțiile și indemnizațiile plătite acestora de Uniune și care sunt supuse unui impozit intern în favoarea acesteia;

(ii) pentru aplicarea articolului 13 din Protocolul privind privilegiile și imunitățile Uniunii Europene, Elveția nu este considerată stat membru în sensul literei (a) de la prezentul alineat;

(iii) funcționarii și ceilalți agenți ai F4E, precum și membrii familiei lor care sunt afiliați la sistemul de asigurări sociale aplicabil funcționarilor și celorlalți agenți ai Uniunii nu sunt obligați să devină membri ai sistemului elvețian de asigurări sociale;

(iv) Curtea de Justiție a Uniunii Europene are competență exclusivă pentru toate problemele privind relațiile dintre F4E sau Comisia Europeană și personalul său în ceea ce privește aplicarea Regulamentului (CEE, Euratom, CECO) nr. 259/68 și a altor dispoziții din legislația Uniunii de stabilire a condițiilor de muncă.

(6) Elveția acordă F4E, în cadrul activităților sale oficiale, toate avantajele prevăzute în anexa III la Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice.

Articolul 4

Controale financiare

(1) F4E și funcționarii Comisiei Europene, precum și alte persoane mandatate de F4E și de Comisia Europeană au acces corespunzător, inclusiv în format electronic, la spații, lucrări și documente și la toate informațiile necesare pentru desfășurarea analizelor și auditurilor, precum și pentru întreprinderea măsurilor de protecție a intereselor financiare ale Uniunii în conformitate cu articolele 11 și 12 din prezentul acord. Acest drept de acces figurează explicit în contractele sau acordurile încheiate în vederea implementării instrumentelor menționate în prezentul protocol.

(2) Autoritățile competente elvețiene informează fără întârziere F4E și Comisia Europeană cu privire la orice fapt sau suspiciune care le-a fost adusă la cunoștință în legătură cu nereguli în încheierea și implementarea contractelor sau a acordurilor încheiate în aplicarea instrumentelor menționate în prezentul protocol.

([3]) Se aplică Regulamentul (EURATOM, CECO, CEE) nr. 549/69 al Consiliului din 25 martie 1969 de stabilire a categoriilor de funcționari și agenți ai Comunităților Europene cărora li se aplică dispozițiile articolului 12, ale articolului 13 al doilea paragraf și ale articolului 14 din Protocolul (nr. 7) privind privilegiile și imunitățile Comunităților Europene (JO CE L 74, 27.3.1969, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1969/549/oj).

(3) Fără a aduce atingere aplicării dreptului penal elvețian, F4E sau Comisia Europeană poate aplica măsuri și sancțiuni administrative în conformitate cu Regulamentul financiar și cu Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului ([4]).

(4) Deciziile adoptate de F4E sau de Comisia Europeană care se încadrează în domeniul de aplicare al prezentului protocol și care impun o obligație pecuniară altor persoane decât statele au titlu executoriu în Elveția.

(5) Ordinul de executare a unei decizii în temeiul alineatului (4) de la prezentul articol se emite în conformitate cu articolul 14 din prezentul acord. Autoritatea desemnată de guvernul elvețian informează F4E sau Comisia Europeană.

Articolul 5

Condiții financiare

(1) Articolul 8 nu se aplică prezentului protocol.

(2) Prin derogare de la articolul 7 alineatul (7) din prezentul acord, cheia de contribuție care urmează să fie aplicată în exercițiile 2026 și 2027 pentru calcularea contribuției operaționale pentru participarea la F4E este de 95,4 % din cheia de contribuție definită la articolul 7 alineatul (6) din prezentul acord.

Articolul 6

Aplicarea pe teritoriul Elveției a Acordului ITER, a Acordului privind privilegiile și imunitățile ITER și a Acordului privind programul extins

(1) Părțile contractante convin că:

(a) Acordul ITER se aplică pe teritoriul Elveției, iar în scopul aplicării prezentului articol, prezentul protocol este considerat a fi un acord relevant în sensul articolului 21 din acordul respectiv;

(b) Acordul privind privilegiile și imunitățile ITER se aplică pe teritoriul Elveției, iar în scopul aplicării prezentului articol, prezentul protocol este considerat a fi un acord relevant în sensul articolului 24 din acordul respectiv; și

(c) Acordul privind programul extins se aplică pe teritoriul Elveției, în special privilegiile și imunitățile prevăzute la articolul 13 și la articolul 14 alineatul (5) din acordul respectiv, iar în scopul aplicării prezentului articol, prezentul protocol este considerat a fi un acord relevant în sensul articolului 26 din acordul respectiv.

(2) Resortisanții elvețieni cu drepturi cetățenești depline sunt eligibili în aceleași condiții cu cele aplicabile resortisanților statelor membre pentru:

(a) a fi desemnați de Euratom în calitate de reprezentanți în Consiliul Organizației Internaționale pentru Energia de Fuziune ITER [articolul 6 alineatul (1) din Acordul ITER];

(b) a fi desemnați de Consiliul Organizației Internaționale pentru Energia de Fuziune ITER în calitate de personal de conducere [articolul 6 alineatul (7) litera (d) din Acordul ITER];

(c) a face parte din categoria de personal detașat de Euratom în cadrul Organizației Internaționale pentru Energia de Fuziune ITER [articolul 7 alineatul (2) din Acordul ITER];

(d) a fi angajați direct de Organizația Internațională pentru Energia de Fuziune ITER printr-o numire de către directorul general al acesteia [articolul 7 alineatul (2) și articolul 7 alineatul (4) litera (b) din Acordul ITER];

(e) a fi desemnați de Euratom în calitate de reprezentanți în Comitetul director pentru activitățile din programul extins de colaborare și în comitetele de proiect pentru activitățile din programul extins de colaborare (articolele 3 și 5 din Acordul privind programul extins);

(f) a fi desemnați de Comitetul director ca membri de personal ai Secretariatului (articolul 4 din Acordul privind programul extins);

([4]) Regulamentul (CE, Euratom) nr. 2988/95 al Consiliului din 18 decembrie 1995 privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene (JO CE L 312, 23.12.1995, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj).

(g) a fi detașați de Euratom pentru activitățile din programul extins de colaborare, de exemplu ca membri ai echipelor de proiect sau în calitate de coordonatori de proiect (articolul 6 din Acordul privind programul extins).

(3) Elveția este informată în scris de Euratom cu privire la eventuala modificare a programului ITER, a Acordului ITER, a Acordului privind programul extins sau a Acordului privind privilegiile și imunitățile ITER.

Articolul 7

Reciprocitate

Entitățile juridice stabilite în Uniune pot participa la programele, proiectele, acțiunile, activitățile sau alte măsuri ale Elveției ori la părți ale acestora care sunt echivalente cu cele ale Organizației ITER, ale F4E sau ale programului extins, în conformitate cu normele și reglementările Elveției. Lista neexhaustivă a programelor, proiectelor, acțiunilor, activităților, a altor măsuri sau a părților acestora echivalente ale Elveției este prevăzută în anexa la prezentul protocol.

Finanțarea de către Elveția a entităților juridice stabilite în Uniune face obiectul normelor și reglementărilor Elveției privind funcționarea programelor, proiectelor, acțiunilor, activităților sau altor măsuri de cercetare și inovare ori a unor părți ale acestora. În cazul în care nu se oferă finanțare, entitățile juridice stabilite în Uniune pot participa prin propriile mijloace.

Articolul 8

Dispoziții finale

Prezentul protocol rămâne în vigoare atâta timp cât este necesar pentru finalizarea tuturor proiectelor, acțiunilor, activităților sau a unor părți ale acestor proiecte, acțiuni sau activități finanțate din programul Uniunii menționat la articolul 1 din prezentul protocol, a tuturor acțiunilor necesare pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii și a tuturor obligațiilor financiare care decurg din punerea în aplicare a prezentului protocol între părțile contractante.

ANEXA

Lista programelor, proiectelor, acțiunilor și activităților echivalente ale Elveției sau a părților acestora

Programele, proiectele, acțiunile și activitățile Elveției sau părți ale acestora care figurează în următoarea listă neexhaustivă sunt considerate echivalente cu ITER:

[…]

PROTOCOLUL 3

PARTICIPAREA LA PROGRAMUL „UE PENTRU SĂNĂTATE”

Articolul 1

Domeniul de aplicare al asocierii

(1) Elveția participă, în calitate de țară asociată, și contribuie la părți specifice ale programului Uniunii instituit prin Regulamentul (UE) 2021/522 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a unui program de acțiune a Uniunii în domeniul sănătății („programul «UE pentru sănătate»”) pentru perioada 2021-2027 și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 282/2014 ([1]) (denumit în continuare „programul «UE pentru sănătate»”), în versiunea sa cea mai actualizată.

(2) Părțile specifice ale programului „UE pentru sănătate” la care participă și contribuie Elveția se referă la pregătirea pentru situații de criză, astfel cum se prevede în Acordul privind sănătatea.

Articolul 2

Durata participării Elveției

(1) Elveția participă la programul „UE pentru sănătate” începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care intră în vigoare Acordul privind sănătatea, pentru durata rămasă a programului „UE pentru sănătate” sau până la sfârșitul CFM 2021-2027, oricare dintre aceste perioade este mai scurtă.

(2) Elveția sau entitățile elvețiene sunt eligibile în condițiile prevăzute la articolul 4 din prezentul acord, în ceea ce privește procedurile de atribuire ale Uniunii prin care se execută angajamentele bugetare ale programelor și activităților sau ale unor părți ale acestora, aferente programului „UE pentru sănătate”, pe perioada prevăzută la alineatul (1) din prezentul articol. Elveția sau entitățile elvețiene nu sunt eligibile pentru finanțare din partea Uniunii în cadrul procedurilor de atribuire ale Uniunii prin care se execută angajamentele bugetare pentru oricare dintre exercițiile CFM 2021-2027 anterioare începerii participării la programul „UE pentru sănătate”, în conformitate cu alineatul (1), fără a se aduce atingere normelor de eligibilitate aplicabile entităților din țările neasociate prevăzute în actul de bază sau altor norme referitoare la punerea în aplicare a programului sau a activității relevante a Uniunii.

Articolul 3

Clauze și condiții specifice de participare la programul „UE pentru sănătate”

(1) Elveția participă la programul „UE pentru sănătate” în conformitate cu condițiile prevăzute în prezentul acord și în actul juridic menționat la articolul 1 din prezentul protocol, precum și în orice alte norme referitoare la implementarea programului „UE pentru sănătate”, în versiunea sa cea mai actualizată.

(2) Cu excepția cazului în care se prevede altfel în clauzele și condițiile menționate la alineatul (1) din prezentul articol, entitățile juridice stabilite în Elveția pot participa la acțiunile programului „UE pentru sănătate” în condiții echivalente celor aplicabile entităților juridice stabilite în Uniune, printre care se numără respectarea măsurilor restrictive impuse de Uniune.

(3) Pentru procedurile legate de cereri, contracte și rapoarte, precum și pentru alte aspecte administrative ale programului „UE pentru sănătate” se utilizează limba engleză.

Articolul 4

Condiții financiare

Articolul 8 nu se aplică prezentului protocol.

([1]) JO UE L 107, 26.3.2021, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/522/oj.

Articolul 5

Dispoziții finale

Prezentul protocol rămâne în vigoare atâta timp cât este necesar pentru finalizarea tuturor proiectelor, acțiunilor, activităților sau a unor părți ale acestora finanțate din programul Uniunii menționat la articolul 1 din prezentul protocol, a tuturor acțiunilor necesare pentru protejarea intereselor financiare ale Uniunii și a tuturor obligațiilor financiare care decurg din punerea în aplicare a prezentului protocol între părțile contractante.